

Pedagogisch beleid

Kinderopvang & BSO

Dapper

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Inleiding	4
Deel 1 kinderopvang Dapper	5
3. Pedagogisch beleidsplan	5
3.1 De Visie op kinderopvang	5
3.2 Visie op opvoeden/pedagogische uitgangspunten	6
3.3 Pedagogische doelstellingen, pedagogische middelen	7
3.3.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid en vertrouwen	7
3.3.2 Het bieden van uitdagingen en ontwikkelingsmogelijkheden	8
3.3.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie	10
3.3.4 Het bevorderen van sociale competentie	10
3.3.5 Eigen maken van waarden en normen, de “cultuur”	11
4. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling - mentorschap	13
4.1 Uitgangspunten en werkwijze	13
4.2 observatiesysteem Doen praten en bewegen	13
4.3 Uitgangspunt BSO	14
5. De rol van de leidster bij de invulling van het pedagogisch beleid	15
5.1 Stagiaires (BBL/BOL)	16
5.2 Wenbeleid	16
5.3 Stabiliteit	16
6. Vierogenprincipe	17
6.1 specifiek locatie de Brummelbos	17
6.2 specifiek locatie de Anbrenge	17
7. Flexibiliteit in opvang	18
7.1 Ruilen en extra opvang	18
7.2 BKR	18
8. Stamgroepen	20
9. Beleidsmedewerker/coach	21
10. Contacten met ouders	22
11. Samenhang met ander beleid	23
Deel 2 KDV, baby/dreumesgroep en peutergroep , Verlengde vaart NZ.	24
12. De indeling	24
12.1 Achterwacht Locatie Verlengde Vaart	24
12.2 De dagindeling op het kinderdagverblijf	25
12.3 Uk en Puk	26
Deel 3 BSO Dapper, Semsstraat, de Anbrenge	27
13. De dagindeling op de BSO in de Anbrenge	27
13.1 Achterwacht Locatie de Anbrenge	27
13.2 Basisgroepen	27
13.3 wisseling en samenvoegen van basisgroepen	27
13.3.1 wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst?	28

Deel 4 Voorschool de Anbrenge	29
14. Voorschool de Anbrenge	29
14.1 leren en ontwikkelen	28
14.2 Samenwerking	30
14.3 observatiesysteem	31
14.3.1 Mentorschap	31
14.3.2 Observatiesysteem Doen, praten en bewegen	31
14.4 Spelen	32
14.5 Taalontwikkeling	32
14.6 Individuele kind	32
14.7 Pedagogisch medewerker	32
14.8 dagprogramma	33
14.9 ouderbetrokkenheid	33
14.10 ruimte en inrichting	34
14.11 achterwacht	34
Deel 5 BSO Dapper, RKB de Brummelbos	35
15. BSO de Brummelbos	35
15.1 De dagindeling op BSO de Brummelbos	36
15.2 Achterwacht regeling locatie de Brummelbos	36
15.3 Basisgroep	36
15.4 Wisseling en samenvoegen van basisgroepen	36
15.4.1 Wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst	36
15.5 Zelfstandigheid- zelfstandigheidcontract	36
Deel 6 Kinderdagverblijf de Brummelbos	37
16. De indeling	37
16.1 de dagindeling op het kinderdagverblijf	37
16.2 stamgroep	37
16.3 Achterwacht KDV locatie de Brummelbos	38
Deel 7 Voorschool Brummelbos	39
17. Voorschool Brummelbos	39
17.1 leren en ontwikkelen	39
17.2 Samenwerking	40
17.3 observatiesysteem	40
17.3.1Mentorschap	40
17.3.2.Observatiesysteem Doen, praten en bewegen	41
17.4 Spelen	42
17.5 Taalontwikkeling	42
17.6 Individuele kind	42
17.7 Pedagogisch medewerker	42
17.8 dagprogramma	43
17.9 ouderbetrokkenheid	43
17.10 ruimte en inrichting	44
17.11 achterwacht	44
Bijlage	
• Zelfstandigheid	
Bijlage: kwaliteitsdocument kinderopvang Dapper	45

1. Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang Dapper.

Kinderopvang Dapper is op 1 september 2016 tot stand gekomen na een overname van KDV Koekepeertje. KDV Koekepeertje is in 2001 opgericht en heeft zich de afgelopen 16 jaar ontwikkeld tot een begrip in de regio. Met de komst van een nieuwe eigenaresse, per 1 september 2016, is er gekozen om de naam te veranderen van KDV Koekepeertje in kinderopvang Dapper.

Kinderopvang Dapper is gevestigd aan de Verlengde Vaart NZ 69 te Erica. Sinds 2018 hebben we ook een kinderopvang gevestigd in de Brummelbos en verzorgen wij de Voorschool in basisschool de Anbrenge. De BSO groepen maken op de maandag t/m vrijdag gebruik van de lokalen van OBS de Anbrenge en de Brummelbos.

Dit pedagogisch beleidsplan biedt de algemene kaders die richting geven aan het concrete handelen in de dagelijkse praktijk. Daarbij is het altijd zo dat er sprake is van een intentie. De dagelijkse praktijk vraagt om aanpassing aan de specifieke situatie van een bepaald moment. Inzichten en ideeën over hoe de kinderopvang er uit moet zien zijn altijd aan verandering onderhevig. Dit houdt in dat richtlijnen na overleg zo nodig aangepast worden, wat zal leiden tot wijzigingen in het beleidsplan. Door het op schrift stellen van de pedagogische uitgangspunten, de visie en de doelen wordt door kinderopvang Dapper kwaliteit nagestreefd. Het maakt het pedagogisch handelen voor alle betrokkenen inzichtelijk en versterkt de professionaliteit.

Het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Dapper geeft haar medewerkers de handvaten bij hun werk en biedt ouders en andere betrokkenen inzicht in hoe wij met de kinderen omgaan en waarom dat zo gebeurt. In ons streven naar kwaliteit en kwaliteitsverbetering geeft dit pedagogisch beleid ons handvaten om het pedagogisch handelen van de medewerkers van kinderopvang Dapper te evalueren, en waar nodig te sturen.

Ons doel is om ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen; kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers zich goed en veilig voelen in kinderopvang Dapper en dat alle partijen de opvang binnen kinderopvang Dapper zien als waardevol.

Wij hopen dat dit pedagogisch beleidsplan u antwoord geeft op uw vragen over hoe wij invulling geven aan de opvang van uw kind. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan horen wij dat graag. Met de juiste feedback van u als ouder/verzorger kunnen wij onze kwaliteit alleen maar verbeteren.

2. Inleiding

Kinderopvang Dapper biedt opvang aan kinderen van ca. 6 weken tot en met 12 jaar, of het moment dat zij de basisschool verlaten.

Onze locaties zijn:

- Kinderdagverblijf 0-4 jaar- Verlengde Vaart NZ 69 – 2 horizontale groepen
- Kinderdagverblijf 0-4 jaar- Omhaal 33- 1 verticale groep & 1 horizontale groep
- BSO locatie Anbrenge 4-12 jaar - Semsstraat 2 te Erica
- BSO locatie Brummelbos 4-12 jaar – Omhaal 33 te Erica
- Voorschool de Anbrenge – Semsstraat 2 te Erica
- Voorschool de Brummelbos – Omhaal 33 te Erica

Op de locatie aan de Verlengde Vaart NZ 69 bieden wij iedere ochtend peuterochtenden aan. Op de kinderdagverblijven maken we gebruik van de thema's en activiteiten van de VVE methode Uk en Puk. Onze pedagogisch medewerkers zijn getraind om met deze methode te werken. De Uk en Puk methode is speciaal ontwikkeld voor peuters tot 4 jaar. De methode Uk en Puk werkt toe naar de start op het basisonderwijs. De stap van kinderdagverblijf naar basisschool is hierdoor zeer klein. Daarnaast bieden wij vanaf januari 2018 de Voorschool aan in basisschool de Anbrenge. Op de Buitenschoolse opvang bieden wij tijdens vakanties de kinderen ook iets extra's doordat er activiteiten worden georganiseerd en bedacht door de pedagogisch medewerkers zelf.

Bij de opvang van de kinderen houden wij rekening met de wensen en opvoedingsideeën van de ouders en de kinderen zelf. Het welzijn van het kind staat in kinderopvang Dapper altijd centraal. Kinderopvang Dapper hecht grote waarde aan de invulling en uitvoering van het pedagogisch beleid. Suggesties ten aanzien van dit beleid of opmerkingen over de uitvoering hiervan kunt u dan ook altijd bij ons kwijt.

Bij Kinderopvang Dapper heerst een open, professioneel klimaat waarbij leidsters en leidinggevende onderling elkaar feedback kunnen geven (bijv. in teamoverleg of tijdens individuele gesprekken). Leidsters weten dat als zij iets moeilijk vinden dit openlijk met een collega kunnen en moeten bespreken. Komen ze er niet uit dan vragen ze hulp/advies aan de coach.

Kinderopvang Dapper wordt jaarlijks getoetst door de GGD. Zij controleren of wij nog steeds voldoen aan de gestelde eisen, en of wij de kwaliteit kunnen waarborgen. Dit alles wordt vastgelegd in een inspectierapport. Dit inspectierapport is in te zien op onze website en de website van de GGD.

Dit pedagogisch beleid is opgebouwd in 6 delen.

- Deel 1 betreft het algemeen pedagogisch beleid zoals wij dit uitvoeren.
- Deel 2 is meer specifiek gericht op het kinderdagverblijf op locatie Verlengde Vaart NZ.
- Deel 3 is meer specifiek gericht op de BSO locatie in de Anbrenge.
- Deel 4 is meer specifiek gericht op voorschool de Anbrenge.
- Deel 5 is meer specifiek gericht op de BSO locatie in de Brummelbos.
- Deel 6 is meer specifiek gericht op het kinderdagverblijf in de Brummelbos

Deel 1 Kinderopvang Dapper

3. Pedagogisch beleidsplan.

Kinderopvang Dapper is een verlengstuk van de opvoeding waarin vertrouwen, veiligheid en ontwikkeling de leidraad is. Ieder kind is uniek, daarom is het zo belangrijk dat ook ieder kind zich in zijn of haar eigen tempo en daarbij behorend karakter kan en mag ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers van Dapper leveren een heel belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en het welbevinden van het kind dat aan onze zorg is toevertrouwd.

Wij streven er constant naar een klimaat te scheppen waarbij het kind zich veilig en vertrouwd voelt en met plezier kan spelen en ontwikkelen. Aandacht en respect voor het kind als individu zijn in deze vanzelfsprekend. We geloven in de mogelijkheid een plek te creëren waar ieder kind zich prettig en veilig voelt. Een plek waar iedereen zichzelf mag zijn en waar in zijn behoeften tegemoet gekomen wordt. Dit geldt zowel voor het kind als voor de ouders en medewerkers.

De ouders verzorgers blijven echter altijd eindverantwoordelijk voor de opvoeding en zorg voor hun kind.

Kwaliteit is doorslaggevend voor de effecten die kinderopvang heeft op de ontwikkeling van kinderen. Ouders moeten er op kunnen vertrouwen dat het goed zit met die kwaliteit. Het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Dapper biedt ouders inzicht in de pedagogische visie die wij als kinderopvang van belang achten en vormt dan ook de leidraad voor de dagelijkse omgang met uw kinderen. Kinderopvang Dapper hecht er waarde aan daarover in gesprek te blijven met ouders en pedagogisch medewerkers. Het pedagogisch beleidsplan is nooit een eindproduct. Door de samenspraak met ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers zullen er altijd weer nieuwe inzichten komen, welke vertaald worden naar het pedagogisch beleid.

3.1 De visie op kinderopvang

Kinderopvang Dapper richt zich op beleven en ervaren. In onze kinderopvang kan een kind de wereld met zijn hele lijf en lichaam ontdekken en beleven in zijn eigen tempo. Door zelf ervaringen op te doen leert een kind enorm veel. We geloven in de mogelijkheid een plek te creëren waar ieder kind zich prettig en veilig voelt. Een plek waar iedereen zichzelf mag zijn en waar in zijn behoeften tegemoet gekomen wordt. We laten ons leiden door het steeds wederkerend ritme van de dag, week, maand, jaar en de seizoenen.

Zo kunnen de kinderen zelf ervaren hoe de seizoenen veranderen, zien hoe de bloemen groeien in de lente, kleuren van de bladeren veranderen in de en herfst en uiteindelijk de winter valt.

Gezonde voeding staat bij ons hoog in het vaandel. We proberen het gebruik van suikers dan ook te minimaliseren

Kinderopvang Dapper biedt pedagogisch verantwoorde kinderopvang die leuk en aantrekkelijk is voor kinderen van 0-12 jaar en elementen aanreikt voor een goede startpositie in de maatschappij.

Dat bereiken wij door:

- het aanreiken van sociale vaardigheden,
- respectvolle omgang met elkaar,
- het geven van ruimte en het stellen van duidelijke grenzen,
- het aanreiken van creatieve, uitdagende en stimulerende activiteiten en omgeving,
- het creëren van een “thuisgevoel”.

Het pedagogisch beleid vormt een “vertaling” van de missie en visie van kinderopvang Dapper. Het geeft richtlijnen voor het handelen en voor de omgang met de kinderen in onze kinderopvang.

Onze visie op kinderen:

- kinderen hebben veel mogelijkheden in zich (kinderen zijn competent),
- elk kind heeft zijn eigen aard, eigen karakter, al van geboorte af, maar wordt ook verder ontwikkeld en gevormd door ervaringen die het opdoet,
- een kind mag zijn wie het is: het feit dat mensen verschillen beschouwen wij als een basisgegeven (we waarderen de verschillen tussen kinderen),
- kinderen moeten nog veel ontdekken en meekrijgen voor ze zelfstandig in de maatschappij kunnen functioneren,
- kinderen zijn belangrijk: zij zijn degenen die de maatschappij in de toekomst vormgeven.

3.2 Visie op opvoeden/pedagogische uitgangspunten

Wat heeft het kind nodig?

Aan opvoeden zijn twee kanten te onderscheiden:

- een kind begeleiden en stimuleren zich te ontwikkelen met wat het in zich heeft,
- een kind leren zijn weg vinden in de wereld om hem heen.

Onze pedagogische uitgangspunten.

- Wij gaan uit van een positieve benadering van kinderen. Wij willen kinderen stimuleren en aanmoedigen. We waarderen elk kind zoals het is. Respect in de omgang vinden wij fundamenteel.
- We vinden het belangrijk dat het kind zich prettig voelt in onze kinderopvang, dat het zich op zijn gemak voelt en plezier heeft.
- Wij vinden het belangrijk om in te gaan op wat kinderen zelf aangeven of inbrengen. Dat kan gaan om duidelijk aangegeven concrete ideeën voor spel of activiteiten, maar ook om vragen of behoeften, die minder uitgesproken zijn.
- Goed luisteren en kijken naar kinderen vinden wij essentieel. Wij stemmen onze benadering, gedrag en handelen, af op wat kinderen individueel en binnen de groep inbrengen en nodig hebben.
- Kinderen kunnen veel en hebben vaak meer in zich dan je onmiddellijk ziet. Wij vinden het belangrijk om elk kind veel verschillende ervaringen te bieden, zodat het zich kan ontwikkelen en ontplooien. Zo bieden wij mogelijkheden om “eruit te laten komen wat er in zit”.
- Wij geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen, maar we geven ook grenzen aan waar dat nodig is. Kinderen moeten kunnen ontdekken en zich kunnen verwonderen, kunnen uitproberen, de wereld verkennen en hun eigen mogelijkheden daarin zien en ervaren.

Uitdaging is belangrijk en vraagt om een balans met de behoefte aan fysieke en emotionele veiligheid. We zoeken steeds naar een zorgvuldige en bewuste balans tussen de noodzakelijke veiligheid, zowel fysiek als emotioneel, het bieden van uitdaging in de omgeving, de activiteiten en speelmogelijkheden. We laten ons leiden door het steeds wederkerend ritme van de dag, de week, het jaar en de seizoenen.

Een kinderopvang is een opvoedingsmilieu, waar kinderen andere kinderen en andere volwassenen ontmoeten. Een kinderopvang biedt niet alleen een veilige en verantwoorde opvang maar ook opvoeding. In al het handelen en omgaan met kinderen zijn pedagogische aspecten verweven. Groepsleidsters zijn medeopvoeders in nauwe samenspraak met ouders. Wij bepalen ons niet tot één specifieke pedagogische richting. Vanuit onze visie op kinderen en onze visie op opvoeden, benutten we inspiratie en ideeën uit verschillende opvoedkundige stromingen. We eten en drinken verantwoord en bewust. Gezonde en voedzame voeding is nodig om goed te kunnen groeien.

3.3 Pedagogische doelstellingen, pedagogische middelen

Wat vinden wij belangrijk om een kind mee te geven, wat willen we een kind bieden?

Overzicht van de doelstellingen:

3.3.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen

3.3.2 Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden

3.3.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie

3.3.4 Het bevorderen van sociale competentie

3.3.5 Het eigen maken van waarden, normen, cultuur

Competentie betekent weten (kennis) en kunnen (vaardigheden). Weten wat er van je verwacht wordt, weten wat je kunt of weten hoe het in elkaar zit en hiermee kunnen omgaan, hiernaar handelen. Letterlijk betekent competentie: bekwaamheid.

3.3.1 Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis in kindercentra.

Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen op onderzoek uit te gaan en te gaan ontdekken. Vanuit een gevoel van vertrouwen durft het ook zichzelf te zijn. De groepsleiding, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn alleen “bronnen” van veiligheid. De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke, uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, “zijn er” voor het kind, proberen ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen. We dragen zorg voor prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich “thuis” voelt. Humor en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk.

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen. We houden goed in de gaten hoe het kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan, aan wat het kind nodig heeft. Het kind leren kennen en weten wat hoort bij dit kind. We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte.

Als een kind nieuw op kinderopvang Dapper komt, zorgen we voor een zorgvuldig opgebouwde wenperiode. We passen de opbouw aan, aan de leeftijd, ontwikkeling en situatie van het kind. Met de ouders wordt besproken hoe de wenperiode er precies uit gaat zien.

Duidelijkheid en structuur zijn belangrijk om een veilige basis te creëren. Elk kind heeft het nodig om te weten wat er kan en niet kan, te weten waar het aan toe is. Dat geeft rust en veiligheid. Er kan veel bij kinderopvang Dapper, maar er zijn ook grenzen. Zonder structuur en regels ontstaat al gauw chaos. We zorgen er voor dat we helder zijn in wat we verwachten en in wat er kan en niet kan. We weten met elkaar waarom we bepaalde regels hebben afgesproken.

Op verschillende manieren zorgen we ervoor dat kinderen de andere kinderen en groepsleidsters beter leren kennen en zich met hen vertrouwd kunnen voelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door 's ochtends in de kring de namen van de kinderen te noemen en betrokkenheid onderling te bevorderen (is iedereen er, wie is nieuw, wie komt later, wie gaat binnenkort naar de basisschool etc.) 's Ochtends bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten: er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst. Bij nieuwe kinderen of schuchtere kinderen of gewoon als een kind dat even nodig heeft, biedt de leidster extra aandacht en ontfermt ze zich over het kind. Als het kind er behoefte aan heeft iets van thuis bij zich te houden (een knuffel of speen), om zich op zijn gemak te kunnen

voelen, kan dit altijd. Vaak is dit tijdelijk en ebt het geleidelijk vanzelf weg. De leidsters ondersteunen hierbij het kind.

Ook het gebruik van rituelen en vaste punten in het dagprogramma zijn belangrijk om een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwdheid te creëren. Met elkaar rituelen maken en delen van ervaringen. Als een kind juist graag zijn eigen gang gaat en op zichzelf wil spelen, dan krijgt het daarvoor de ruimte. We kijken goed naar kinderen en letten op wat elk kind nodig heeft.

Ook binnen de BSO zorgen we dat de kinderen elkaar en de groepsleidster beter leren kennen en zich met hen vertrouwd kunnen voelen. Als de kinderen uit school komen zorgen we dat ze hun verhaal kunnen doen, over wat ze beleefd hebben die dag, en ook naar elkaar luisteren. We moedigen het samen spelen aan zonder het verplicht te stellen.

We vinden het belangrijk dat de kinderen de gelegenheid krijgen om hun gevoelens zoals boosheid, angst, verdriet en vreugde te uiten. De leidster zorgt dat zij er is voor het kind, dat er ruimte en ook tijd is te luisteren naar deze emoties. We nemen de gevoelens van de kinderen serieus. Het kind moet zichzelf kunnen zijn, maar we leren het kind ook waar de grens is, wat wel en niet kan (je mag boos zijn, maar je mag niet slaan). Het is belangrijk dat de leidster, luistert, begrip toont, maar ook duidelijke grenzen biedt in de groep. Bij (plotselinge) gedragsverandering wordt er altijd eerst naar een oorzaak gezocht (bijv. verandering van slaap- of eetgewoontes, de komst van een broertje of zusje). De groepsleiding speelt hierop in en kan daar evt. in een spel of kringgesprek aandacht aan schenken. Goede oudercontacten zijn hierbij van groot belang, op de situatie thuis kan dan ingespeeld worden.

3.3.2 Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden

Elk jong kind verwondert zich over de wereld om hem heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We willen het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten bieden die uitnodigen en uitdagen tot verwondering. Een omgeving en mogelijkheden die nieuwsgierig maken en waar wat in- en mee te beleven is. We bieden het kind mogelijkheden om te kiezen en willen de keuzes van kinderen respecteren. Dit betekent niet dat we kinderen altijd maar gewoon hun gang laten gaan: we bieden ook structuur en houvast, maar letten er steeds op dat kinderen vooral veel zelf kunnen ontdekken en ervaren. We houden rekening met individuele verschillen tussen kinderen. Het accent ligt op spel, fantasie en expressie.

Bij het aanbod aan spelmaterialen, bij de inrichting en activiteiten letten we op variatie waarbij aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht wordt besteed. Zo zorgen we ervoor dat elk kind ervaringen opdoet binnen alle ontwikkelingsaspecten.

Ontwikkelingsaspecten	Voorbeelden
Lichamelijke ontwikkeling - grote motoriek - fijne motoriek	Grote: lopen, rennen, klimmen, een bal gooien, voetballen, bewegingsspel, (kleuter)dans, buiten spelen. Fijne: een toren bouwen, een potlood gebruiken, een puzzel maken, knutselen, timmeren, leren knippen met de schaar.
Zintuiglijke ontwikkeling Voelen, ruiken, proeven, horen en zien	geluiden ontdekken, proeven hoe iets smaakt, verschil voelen tussen klei en zand
Cognitie Waarnemen, denken en problemen oplossen	Begrippen als hoog-laag, klein-groot, boven-onder, ontdekken van verhoudingen bijv. dat je

	moet bukken als je onder de tafel door wilt lopen, vorm kleur, puzzelen.
Taal-/spraakontwikkeling	Verwoorden wat je doet en wat je ziet, vertellen, elke dag voorlezen, maar ook samen zingen, rijmpjes en gedichten, luisterspelletjes
Creativiteit en fantasie	Fantasiespel en verkleden, poppen, tekenen verven, kleien, muziek maken.

Baby's

We bouwen voort op waar het kind in zijn ontwikkeling aan toe is. We geven het de ruimte en bieden de mogelijkheid om net een stapje verder te komen. Dat betekent bij baby's ook aandacht voor rust, herkenbare regelmaat en geduld in de benadering. Het is belangrijk voor de baby dat er rekening gehouden wordt met het eigen ritme en met wat het aan kan. Aan elk stuk speelgoed, maar ook aan gewone huis-tuin en keuken dingen is voor een baby al heel veel te ontdekken. Een gedoseerd aanbod met variatie is belangrijk; waarbij we nadrukkelijk willen waken voor overprikkeldeheid. Zo krijgt de baby de kans en de tijd om daadwerkelijk te ontdekken en te zien wat het zelf kan.

Dreumesen en peuters

Dreumesen en peuters en schoolgaande kinderen krijgen geleidelijk aan steeds meer behoefte om de eigen gang te gaan, "zelfstandig" te zijn en letterlijk verder te kijken. Zij willen klimmen en klauteren en ervaren wat je allemaal kunt doen. Ze ontdekken hoe leuk het is om samen dingen te doen, maar willen ook "zelf doen" en spel materiaal voor zichzelf houden. Peuters ontdekken hoe ze in hun spel met de andere kinderen probleempjes op kunnen lossen. We spelen in op deze groeiende behoefte van de kinderen en stimuleren hen hierbij.

We vinden buitenspelen belangrijk voor kinderen, het streven is om elke dag naar buiten te gaan. Buiten kun je rennen, ravotten, ballen, fietsen, merken dat de wind de ballon wegblaast en ontdekken hoe heerlijk het is om heel hard in een plas te stampen. Met krijt kun je tekenen, een hinkelbaan maken maar ook een weg of racebaan voor autootjes. Zand en water zijn onmisbaar speel materiaal voor kinderen.

BSO kinderen

Ook binnen de BSO besteden we aandacht aan de ontwikkeling van het kind.

Bij allerlei activiteiten worden de fijne en grove motoriek geoefend. De fijne motoriek wordt geoefend bij b.v. het knutselen, verven, puzzelen en/of spelen met constructiemateriaal en eten en drinken. De grove motoriek wordt geoefend bij het rennen, fietsen, klimmen. De indeling van de binnen en buitenspeelruimtes en het speelgoed zijn dan ook afgestemd op de leeftijdsgroep die daar gebruik van maakt. Buiten is er voldoende ruimte waar de kinderen kunnen spelen, sporten, klimmen en ontdekken.

Wij stimuleren de creatieve ontwikkeling van de kinderen door ze allerlei verschillende materialen en activiteiten aan te bieden en ze te laten ontdekken wat je daarmee kan doen. Onder creativiteit verstaan we niet alleen het doen van allerlei handarbeidactiviteiten maar ook het doen van kringspelletjes, spelletjes aan tafel, het maken van- en luisteren naar muziek en bezig zijn met fantasiespel. Bij de handarbeidactiviteiten gaat het er vooral om dat de kinderen vol enthousiasme met het aangeboden materiaal aan de slag gaan. Er wordt met thema's gewerkt zoals de jaargetijden, Sinterklaas, Kerst, zomerfeest enz. Dit biedt veel leuke aanknopingspunten om met de genoemde vormen bezig te zijn. Ook wordt er met de kinderen samen koekjes of broodjes gebakken, wat dan gezamenlijk opgegeten wordt.

3.3.3 Het bevorderen van persoonlijke competentie

Met persoonlijke competentie worden persoonskenmerken bedoeld als veerkracht, weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor problemen adequaat aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties (bijv. geduld en afwachten, of juist initiatief nemen en doorzetten).

Wij benaderen het kind respectvol en positief en geven het de ruimte om zelf of met elkaar kleine probleempjes op te lossen. Wij letten daarbij op wat het kind zelf aan kan en waar het aan toe is. We bouwen voort op het ontwikkelingsniveau van het kind. Tijdens spel, activiteiten en verzorgingssituaties geven wij het kind complimenten. We zeggen wat we zien en benoemen wat we doen. Soms doen we mee met het spel en brengen daarbij soms nieuwe elementen in, maar proberen daarbij het initiatief vooral bij het kind te leggen/ te laten. Zo maken we het op een speelse manier bewust van zijn eigen capaciteiten. Elk kind is trots als het zelf dingen kan doen. Wij stimuleren de zelfstandigheid van elk kind en doen dat gedoseerd en passend bij de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Zo kunnen kinderen bepaald speelmateriaal zelf pakken en is de ruimte zo ingericht dat kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en waar kunnen doe. Ook bij zelfstandig eten, drinken, zindelijk worden stimuleren wij het kind op een positieve manier. Wij dwingen kinderen nooit met eten of zindelijkheid. Als iets niet meteen lukt, wordt het kind geholpen en zo nodig getroost om het op een later moment weer te proberen. Wij observeren, interpreteren, ondersteunen waar nodig of bieden het kind juist wat extra uitdaging om een stapje verder te komen.

Peuters ontdekken dat jongens en meisjes verschillen. Ze krijgen belangstelling voor het eigen lichaam. Het roepen van “vieze” woorden kan soms populair zijn bij een kind of in de groep kinderen. Dit hoort bij de normale ontwikkeling van een kind. Het gaat meestal vanzelf weer over en we maken er dan ook niet veel drukte over.

Op de BSO wordt veel aandacht besteed aan de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van de kinderen. De kinderen hebben er vaak veel plezier in om zelf iets te kunnen.

Buiten en binnen vind je vrijwel al het materiaal op kind hoogte, zodat kinderen zelf kunnen kiezen en pakken. Ook wordt het gestimuleerd dat grotere kinderen de kleinere helpen.

Zelfstandigheid speelt ook een rol in het contact met anderen. Als een kind bijv. iets van een ander kind wil, stimuleren we het om dat zelf te vragen, in plaats van naar de leidster toe te komen.

Dit zelfstandig dingen proberen en laten slagen, ontdekken waar je goed in bent, geeft het kind zelfvertrouwen. De leidster laat het kind zoveel mogelijk vrij in dit proberen en ontdekken. Zij stimuleert dit door het geven van tips of het bieden van uitdaging. Zo leert het kind zijn persoonlijke kwaliteiten kennen en ontwikkelen.

Wanneer deze ontdekkingsreis ten koste gaat van de veiligheid of wanneer de ontwikkeling van het kind zelf of van andere kinderen in gevaar komt, zal de leidster ook de grens aangeven. Zij zal het kind uitleggen waarom zij dit niet wil en biedt het kind vervolgens, als het mogelijk is, een alternatief aan.

3.3.4 Het bevorderen van sociale competentie

Sociale competentie omvat vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de interactie met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van “in een groep zijn” en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar. Kinderen ontwikkelen hierdoor hun sociale

vaardigheden en hun kennis hierover. Belangrijke competenties om goed te kunnen functioneren in de maatschappij.

Kinderopvang Dapper biedt veel mogelijkheden voor interacties en groepsprocessen. De kinderen spelen soms in een grotere groep, soms in een klein groepje of met zijn tweetjes. Soms met leeftijdsgenootjes en dan weer met oudere of juist jongere kinderen. Samen iets maken, delen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar vertrouwen, je inleven in een ander maar ook voor jezelf leren opkomen, elkaar helpen, zijn ervaringen die kinderen dagelijks meemaken in een groep. Met elkaar nieuwe ontdekkingen doen, een fantasiespel verzinnen, winnen en verliezen, samen plezier hebben, leuke dingen doen, maar ook ruzies oplossen, verdriet delen en troosten. Samen eten, een nieuw kind in de groep verwelkomen, de kring in de ochtend, feest vieren, afscheid nemen als een kind van Dapper weggaat, zijn rituelen die de groep vormen, betrokkenheid heven en een gevoel van gezamenlijkheid doen ontstaan.

We stimuleren positieve interactie tussen de kinderen en geven kinderen de ruimte om de eigen weg te vinden in het contact. Ook als er onenigheid of kleine conflicten ontstaan tussen kinderen. Kinderen kunnen die vaak op een goede manier oplossen als ze daar de gelegenheid voor krijgen. De leidster is gericht op positieve interactie en heeft een voorbeeldfunctie. Zo leren kinderen van elkaar en van de leidster hoe ze op een rustige, open manier ruzies en conflicten kunnen oplossen en hoe ze deze kunnen voorkomen. De leidster ziet van een afstandje toe en houdt in de gaten of de kinderen er zelf uitkomen. Ze geeft waar nodig, hulp, ondersteuning, advies. Per ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind. We respecteren kindervriendschappen en houden rekening met de verschillende en wisselende behoefte en ontwikkeling van de kinderen om samen of juist liever individueel te spelen. Aan tafel willen sommige kinderen bijvoorbeeld graag naast elkaar zitten. We houden daar rekening mee.

Ook binnen de BSO groepen is de omgang met elkaar heel belangrijk. De kinderen worden gestimuleerd om elkaar te waarderen, te respecteren en rekening te houden met elkaar. De kinderen wordt geleerd dat ze niet alleen aan zichzelf maar ook aan anderen moeten denken. Dit betekent dat het kind even moet wachten totdat de ander uitgepraat is of totdat de ander klaar is met een bepaald spel. De kinderen worden serieus genomen en geaccepteerd zoals ze zijn. Kinderen worden vrij gelaten of ze mee willen doen aan een bepaalde activiteit. En geeft een kind bijvoorbeeld aan alleen te willen spelen dan wordt daar ruimte voor gecreëerd. Samen spelen vinden we belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn om iets alleen te doen.

Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale kwaliteiten kennen en te ontwikkelen.

Bij het naar huis gaan, willen we graag dat het kind afscheid komt nemen door middel van een hand geven of een knuffel.

3.3.5 Eigen maken van waarden en normen, de “cultuur”.

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij.

Een kinderdagverblijf is een veel bredere samenlevingsvorm dan het gezin. Kinderen ontmoeten er verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en vaak ook verschillende culturen. De groep biedt mogelijkheden om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving eigen te maken. Wat de algemeen geldende waarden en normen zijn, is niet altijd eenvoudig concreet te maken. Het is vaak vooral een intuïtief gevoel: ‘zo gaat dat hier’, ‘zo doen we dat’. Deels komt dit omdat we de waarden en normen ons zo eigen gemaakt hebben dat we niet meer anders weten en ze “zo gewoon” en voor de hand liggend vinden.

Pas bij de ontmoeting met andere culturen zien we dan dat wat voor ons “zo gewoon” is, niet voor iedereen en overal geldt. Ook het onderscheid tussen wat een norm is en wat we een waarde vinden is niet altijd eenduidig. Vaak zijn de regels in een groep de vertaalslag van de waarden en normen, de afspraken over hoe we met elkaar en de omgeving omgaan. We hebben dan ook geen regels om de regels (geschreven of ongeschreven), maar weten waarom die er zijn.

We verstaan onder waarden, normen en regels het volgende:

- waarden gaan over wat we met elkaar belangrijk vinden,
- normen gaan over wat we in het gedrag goed vinden (en niet goed): “hoe hoort het”
- regels zijn de praktische vertaling van de waarden en normen.

In deze paragraaf zullen we niet strak het onderscheid hanteren. Waarden en normen worden weerspiegeld in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimten, in het handelen van de leidster, in de manier van omgaan met elkaar.

Belangrijke waarden normen die we willen uitdragen:

- Respect voor elkaar, mensen in hun waarde laten en de ruimte geven om te zijn wie hij is.
- Gelijkwaardigheid: de een is niet meer of beter dan de ander.
- Waardering voor elkaar.
- Positieve, vriendelijke en open manier van omgaan met elkaar.
- Eerlijkheid.
- Aandacht voor elkaar, naar elkaar luisteren, belangstelling tonen en betrokkenheid.
- Tolerantie en verdraagzaamheid, rekening houden met elkaar.
- Een ander helpen als deze hulp nodig heeft.
- Anderen geen pijn doen, geen schade aan iemand toebrengen of iemand in gevaar brengen, geweldloosheid.
- Zorg en aandacht voor de omgeving, voor natuur en milieu, en zorgvuldig omgaan met materialen.
- Verantwoordelijkheidsgevoel.

Leidsters hebben een belangrijke rol in het uitdragen en voorleven van waarden en normen; wij zijn ons hiervan bewust. In de bejegening van anderen, in de manier van omgaan met de omgeving, in de gewoonten van Dapper zien we terug wat we belangrijk en goed vinden. Kinderen verkennen de grenzen en willen weten wat van hen verwacht wordt. Jonge kinderen wéten nog niet wat goed is en wat niet goed. Ze kunnen dat niet uitleggen. Ze leren door ervaring en ontdekken waar grenzen zijn en wat er van hen verwacht wordt. Ze zien van de leidsters wat goed is en wat niet goed.

We leven voor, geven het goede voorbeeld, en leggen uit wat er van een kind verwacht wordt. Uitgangspunt is een positieve houding. Dat betekent dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment, met speciale aandacht. Soms zoekt een kind bewust de grenzen op. We maken afspraken met het kind en maken duidelijk wat de regels zijn in kinderopvang Dapper en waar de grens is, als een kind hier tegenaan loopt. Als een kind echt onacceptabel gedrag vertoont of normen/grenzen overschrijdt zijn er verschillende mogelijkheden om te handelen. Voorbeelden zijn het aanspreken op het ongewenste gedrag en benoemen van gewenst gedrag, waarschuwen, maar ook het gedrag negeren, het kind afleiden, even uit de conflictsituatie halen om weer tot rust te komen (overigens nooit buiten het zicht van een groepsleidster). Hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren als leeftijd, ontwikkelingsfase, ernst van de situatie. Wij passen onze handelwijze aan, aan wat het individuele kind op dat moment nodig heeft.

4. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling.

Binnen kinderopvang Dapper vinden we het belangrijk dat ieder kind geen belemmering ondervindt in zijn/haar ontwikkelingsproces. Het signaleren van eventuele problemen in de ontwikkeling van het kind is een taak van het kinderdagverblijf. De pedagogische medewerker let op de totale ontwikkeling van het kind. Wanneer gesignaleerd wordt dat de spontane ontwikkeling van een kind geremd wordt, door welke oorzaak dan ook, helpen wij in overleg met de ouders en naar vermogen van de pedagogisch medewerker, het ontwikkelingsproces extra te stimuleren. De pedagogische medewerker is dan ook geschoold in het signaleren van ontwikkelingsproblemen. Deze deskundigheid wordt bijgehouden door bij- en nascholing.

Ieder kind heeft een mentor toegewezen gekregen. Deze mentor concentreert zich extra op de ontwikkeling van het kind en bespreekt deze met de ouders. Gesprekken met ouders kunnen aanleiding zijn tot gericht observeren. Uiteindelijk kan dit leiden tot extra ondersteuning door bijvoorbeeld een extern begeleider. In uitzonderlijke gevallen kan in overleg met medewerkers via Vroeg Erbij een verwijzing plaatsvinden. Gericht observeren gebeurt altijd alleen in overleg en met toestemming van ouders.

4.1 Uitgangspunten en werkwijze:

- De mentor draagt in het kinderdagverblijf samen met de ouders de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelingsproces van de kinderen.
- De mentor wordt aan het kind toegewezen tijdens het intake gesprek. Tijdens het gesprek worden de taken van de mentor besproken en toegelicht. Daarnaast staat de mentor vermeld in de digitale kind gegevens waar ouders zelf op kunnen inloggen.
- De pedagogisch medewerkers hebben onderling regelmatig overleg over de kinderen.
- Indien nodig proberen zij oplossingen te zoeken.
- Het is belangrijk om vroegtijdig te signaleren en te observeren om de ontwikkeling van het kind te kunnen stimuleren.
- Wanneer de pedagogische medewerker en/of mentor signaleert dat een kind opvallend gedrag vertoont (of achterblijft in een ontwikkeling) kijkt, handelt en observeert ze heel bewust. Deze extra observatie gebeurt altijd met toestemming van de ouders.
- Overdracht naar de ouders gebeurt dagelijks mondeling tijdens de haal/breng momenten. Daarnaast is een 10 minuten gesprek op aanvraag van leidster of ouder mogelijk.
- Indien nodig kan, met toestemming van de ouders, de mentor overleggen met de wijkverpleegkundige. In dit overleg kan besloten worden om de extern begeleider te raadplegen. Deze begeleider stelt samen met de ouders en pedagogisch medewerker een handelingsplan op voor de leidsters.
- Elk half jaar vindt er overleg plaats tussen de wijkverpleegkundige.
- Wanneer het kind de leeftijd van 4 jaar bereikt zal het overdrachtsformulier voor de basisschool worden ingevuld. Ouders mogen dit formulier overhandigen op de basisschool en eventueel BSO.
- Wanneer er zorgen zijn om het kind en de overgang naar basisschool/opvang zal met de ouders overlegd worden of er eventueel een overdrachtsgesprek plaats mag vinden waar alle partijen en ouders bij aanwezig zijn.

4.2 Observatiesysteem “doen praten en bewegen”

Ieder kind op het kinderdagverblijf wordt structureel geobserveerd.

Wij werken vanaf 1 september 2019 met het complete kind-volgsysteem; Doen, praten en bewegen. Hiermee kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van 0-4 jarigen, op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competenties volgen en stimuleren. De vragen in de observatielijst gaan over concreet observeerbaar gedrag.

Observatielijsten

Pedagogisch medewerkers kunnen aan de hand van de vragen in de observatielijsten de ontwikkeling van het kind beoordelen. De vragen gaan over concreet te observeren gedrag en geven een goed beeld van de spraak/taal, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters.

Handelingssuggesties

Vanuit de ingevulde vragenlijst worden handelingssuggesties geboden. De handelingssuggesties bieden mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind extra te stimuleren. Pedagogisch medewerkers krijgen advies over daadwerkelijke acties die het kind extra helpen bij de ontwikkeling. De observatielijsten zijn een vast onderdeel van gesprek tijdens de 10 minutengesprekken die jaarlijks plaatsvinden met de ouders/verzorgers. Ouders kunnen zichzelf inschrijven op verschillende aangeboden data om met de mentor van hun kind(eren) in gesprek te gaan en de observatielijsten door te nemen.

4.3 Uitgangspunt BSO locaties.

Uitgangspunt van de BSO locaties is dat het om de vrije tijd van de kinderen gaat. De kinderen kiezen zelf hoe ze die tijd willen invullen. De leiding biedt daarbij activiteiten aan die aansluiten bij de leeftijd en interesse van het kind. Het gezamenlijk na schooltijd iets drinken met een fruit/cracker, waarbij de kinderen hun verhalen kwijt kunnen, is een vanzelfsprekend onderdeel van de opvang.

Kinderen worden door een leidster opgehaald bij een van de volgende basisscholen:

CBS Willem-Alexander

Maandag, dinsdag en donderdag – BSO de Anbrenge

Woensdag en vrijdag – BSO de Brummelbos

OBS De Anbrenge

Maandag, dinsdag en donderdag – BSO de Anbrenge

Woensdag en vrijdag – BSO de Brummelbos

RKB De Brummelbos

BSO de Brummelbos op maandag t/m vrijdag en de vakantieweken

Er wordt op een vaste plek gewacht. De kinderen en de leidster lopen of gaan in de bakfiets naar de BSO. De leidsters zijn tijdens het halen en brengen te herkennen aan een jas/bodywarmer met het logo van Kinderopvang Dapper.

Tijdens vakanties en andere vrije schooldagen volgen de BSO kinderen het dagritme van de kinderopvang, waarbij de activiteiten voor de BSO kinderen zijn afgestemd op hun eigen leeftijd en hun interesses.

5. De rol van de leidster bij de invulling van het pedagogisch beleid.

De leidster is degene die vorm geeft aan het pedagogisch beleid in haar werk met de kinderen in Dapper. Zij is hierin de belangrijkste factor. We gaan er vanuit dat elke leidster kennis heeft van de ontwikkeling van kinderen, van verzorging, gezonde voeding en hygiëne. Dit beschouwen we als basiskennis.

Het in de praktijk vertalen van de pedagogische visie, uitvoeren van de doelstellingen en de uitgangspunten, vraagt de volgende belangrijke competenties van de leidster:

1. Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen.
2. Een sensitieve en responsieve houding: goed kijken naar kinderen om het kind te leren kennen aanvoelen wat elk kind nodig heeft.
3. Praten en uitleggen op het niveau van kinderen: vertellen wat je doet en wat je ziet.
4. Kinderen de ruimte kunnen en durven geven om zich te ontwikkelen, nieuwe mogelijkheden hierbij aanreiken. Een stimulerende omgeving bieden.
5. Open staan voor andere ideeën, andere meningen, andere culturen. Respect voor de kinderen, de ouders en voor elkaar.
6. Reflectie op het eigen werk en het eigen handelen: het waarom en “waarom zo” ter discussie durven kunnen stellen. Feedback kunnen ontvangen en durven geven. Vanzelfsprekendheden kunnen loslaten. Durven en kunnen veranderen.
7. Besef en bewustzijn van je rol en van je voorbeeldfunctie voor kinderen, zowel in het omgaan met de kinderen als met de collega-teamleden en andere volwassenen.
8. Flexibiliteit en creativiteit: mogelijkheden zien en benutten. Zowel intern als extern.
9. Elkaars kwaliteiten kunnen en willen benutten.
10. Interactievaardigheden en communicatieve vaardigheden, zowel gericht op de kinderen, ouders als collega's.
11. Ervoor zorgdragen dat de ouder zijn kind in vertrouwde handen weet achter te laten.
12. Samenwerking: met collega's, met externe organisaties of personen.

Specifiek bij baby's en dreumesen:

- goed kijken en luisteren,
- oog hebben voor het unieke van elke baby,
- met je volle aandacht bij de baby zijn,
- geduld, de baby de tijd geven om te reageren,
- zeggen wat je doet en benoemen wat je ziet.

Specifiek bij peuters en schoolgaande kinderen:

- respect voor de autonomie van het kind: ruimte geven,
- emotionele ondersteuning bieden,
- structuur bieden en grenzen stellen,
- begeleiden van interacties van kinderen.

De leidster krijgt volgens een afgesproken structuur en met regelmaat werkbegeleiding in de vorm van werkoverleg en teamoverleg. Leidsters moeten goed geïnformeerd zijn over de kinderen, binnen het team goed kunnen samenwerken en een werkwijze hanteren die op hoofdlijnen overeen komt. Een goede onderlinge overdracht en een adequate, zorgvuldige overdracht naar ouders is van groot belang.

Voor de leidster-kindratio en de groeps grootte hanteren wij de normen uit de Beleidsregels kwaliteit bij de Wet kinderopvang. De groeps grootte is afhankelijk van de leeftijd(en) van de kinderen, en de

samenstelling van de groep op. Daarnaast speelt voor maximale groeps grootte ook de beschikbare ruimte een rol.

Onze pedagogische medewerkers zijn voorzien van de vereiste diploma's en een Verklaring van goed gedrag. In onze werkzaamheden worden wij niet ondersteund door andere volwassenen. Wel zijn er vrijwel continu stagiaires in het kinderdagverblijf. Zij werken echter altijd onder verantwoordelijkheid en toezicht van de pedagogisch medewerkers. Ook de stagiaires dienen voor aanvang van de stage een verklaring omtrent het gedrag te overleggen. Er is maximaal 1 stagiaire per groep aanwezig en twee per locatie. We hanteren ook de 33% eis. Per 2 pedagogisch medewerker is er maximaal 1 stagiaire aanwezig.

5.1 Stagiaires (BBL/BOL)

Naast de groepsleiding kan het team mede bestaan uit leidsters in opleiding (BBL) en/of stagiaires, (BOL) hooguit 1 per groep. Deze stagiaires kunnen afkomstig zijn van diverse middelbare beroepsopleidingen. Elke stagiaire heeft een vaste werkbegeleider. Stagiaires voeren allerlei opdrachten uit met de kinderen, zowel individueel als in groepsverband. In eerste instantie gaat dit onder begeleiding en visie van de werkbegeleider, later ook zelfstandig. Deze opdrachten kunnen variëren van het doen van verzorgende/begeleidende activiteiten, rapporteren en observaties. Bij observaties vraagt de stagiaire wel toestemming aan de ouders. De formatieve inzetbaarheid wordt te allen tijde schriftelijk vastgelegd in overeenstemming met de opleidings- en praktijkbegeleider. Bij de formatieve inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiaires wordt rekening gehouden met de opleidingsfase waarin ze zich bevinden. In de regeling is bepaald dat inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiaires geschiedt conform de meest recent aangevragen CAO kinderopvang en de meest recent aangevragen CAO welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Maximaal een derde deel van het totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten bestaat uit beroepskrachten in opleiding of stagiaires.

Er is een map aangemaakt voor stagiaires waarin duidelijk omschreven staat welke handelingen ze mogen uitvoeren. Daarnaast worden afspraken tussen stagebegeleider en stagiaire vastgelegd door de stagebegeleider.

5.2 Wenbeleid.

Meestal worden kinderen vanaf de babyleeftijd van circa 3 maanden voor het eerst naar ons gebracht. Tijdens het intakegesprek worden er wenmomenten afgesproken. Dit zorgt ervoor dat het kind alvast kan wennen aan de nieuwe omgeving, de kinderen en de leidsters. En het geeft ouders de gelegenheid vertrouwd te raken met de opvang van hun kind. In goed overleg met ouders bespreken we dit en kunnen altijd de wenperiode aanpassen aan het kind. Kinderen die op het punt staat de overstap naar de basisschool te maken, en dus ook de overstap naar de BSO bieden wij de mogelijkheid om vanaf 3,5 jaar regelmatig een paar uurtjes te wennen op de BSO groep. Dit zal vooraf met ouders worden besproken of en in welke mate dit zal plaatsvinden. Wanneer kinderen op latere leeftijd opvang nodig hebben, wordt er in overleg met ouders vaak één a twee wen dag(en)/middag(en) afgesproken.

5.3 Stabiliteit

Naast vaste opvang bieden wij ook flexibele opvang aan, wij proberen zoveel mogelijk stabiliteit te bieden. Dit doen wij onder andere door iedere dag vaste pedagogisch medewerkers in te zetten. Per januari 2019 is het verplicht bij de babygroep dat er per dag 2 vaste gezichten aanwezig zijn. De GGD heeft hier toezicht op. Om de stabiliteit te waarborgen wordt er iedere dag van de week vaste leidsters op de groep ingepland, zie schema. We hebben vaste invallers (vast personeel) zodat de baby's (kinderen) altijd een bekend gezicht zien.

6. Vierogenprincipe.

Wij werken met het 4-ogenprincipe. Dit betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren. Er wordt getracht de opvang zo veilig mogelijk te maken.

Belangrijk is;

- De meeste ruimtes zijn open, dat wil zeggen dat er in of naast alle deuren glas zit waardoor er naar binnen gekeken kan worden door o.a. collega's
- Er wordt op de groepen, op de meeste dagen met 2 of meer leidsters gewerkt.
- We werken ook met stagiaires. Doordat zij er zijn, en deze op andere tijden pauzemomenten hebben zijn leidsters niet alleen met kinderen. Aan het eind van de dag, tijdens het laatste half uurtje bijv. kan het voorkomen dat de leidster mogelijk alleen is. De laatste kinderen worden door hun ouders opgehaald waardoor een leidster eveneens op dit moment zelden alleen met een kind is. Dit geldt ook voor de ochtend. Als er bij aanvang nog maar 1 leidster aanwezig is, worden kinderen gebracht waardoor er bijna altijd ouders in de groep zijn.
- De ramen van alle drie de locaties zijn groot. Er lopen de hele dag door mensen langs die goed zicht hebben op de groepen
- Het is de gehele dag door mogelijk om binnen te komen lopen.
- De gehele dag door worden er kinderen gebracht en gehaald door ouders/verzorgers.

Specifiek voor locatie de Brummelbos

- Kinderdagverblijf en de Voorschool zijn naast elkaar gelegen. De deuren tussen de lokalen bevatten glas waardoor we elkaar kunnen zien.
- De deuren zijn altijd open. Ook personeel van de basisschool kan en loopt regelmatig even binnen.
- De slaapkamers bevatten babyfoons met camera.
- Naast de deur van het kinderdagverblijf is een langwerpige raam geplaatst richting de gang. Hier lopen de kinderen en ouders langs die naar school gaan/ personeel van school enz.
- De BSO zit in het Voorschoollokaal en de huiskamer.
- De leraren lopen regelmatig langs
- We hebben de gehele middag inloop van ouders (die de kinderen komen halen)

Specifiek voor locatie de Anbrenge

- De voorschool/BSO heeft aan twee zijden ramen richting het schoolplein.
- Gedurende de dag passeren mensen het pad langs de Voorschool/BSO en kijken gemakkelijk in de groep.
- De hal/toilet/verschoonruimte is afgesloten door een deur met een ruit. Vanuit de schoolgang kijk je gemakkelijk bij ons de gang in. Gedurende de dag passeren mensen de gang.

De tijden aan het begin en eind van de dag dat er maar 1 leidster aanwezig is, is er een achterwachtregeling van toepassing. De invulling hiervan vindt u in deel 2 van dit pedagogisch beleid.

7. Opvang mogelijkheden

Kinderopvang Dapper werkt met het Kids-Admin reserveringssysteem. Is de ouder/verzorger niet in de mogelijkheid gebruik te maken van deze app dan is het mogelijk om wijzigingen/annuleringen telefonisch door te geven zodat de directie van kinderopvang Dapper deze vervolgens zal doorvoeren.

Ouders kunnen kiezen uit 3 opvang mogelijkheden; 40 weken vast, 52 weken vast of flexibele opvang. Bij 40 weken vast en 52 weken vast nemen ouders vaste dagen en uren af. Deze uren worden elke maand gefactureerd. Bij flexibel opvang zorgen ouders/verzorgers zelf er voor dat de opvangtijden tijdig in het reserveringssysteem worden aangevraagd. Dit is minimaal 24 uur van te voren, zodat Kinderopvang Dapper rekening kan houden met de invulling van personele bezetting. Ouders met een vaste afname mogen uiteraard altijd extra opvang aanvragen middels het reserveringssysteem. Kinderopvang Dapper probeert ook latere aanvragen zoveel mogelijk te honoreren, echter alleen als dit past binnen het maximale aantal op te vangen kinderen ten opzichte van de ingeroosterde pedagogisch medewerkers. Deze aantallen komen voort uit de tabel leidster-kindratio.

Nieuwe kinderen krijgen in het begin de gelegenheid om voor de daadwerkelijke opvang begint alvast een enkele keer met ouder te komen om te wennen aan de nieuwe omgeving.

Hoe dit wordt ingevuld is afhankelijk van de leeftijd en het karakter van het kind.

Kinderen ouder dan 3,5 jaar kunnen in overleg met de ouders af en toe een bezoekje aan de BSO groep brengen. Hierdoor zullen zij er aan wennen niet meer de grootste en oudste kinderen te zijn, hetgeen de overgang naar de basisschool gemakkelijker maakt.

7.1 Ruilen en extra opvang.

Er bestaat de mogelijkheid om dagen te ruilen. Ouders/verzorgers kunnen dit zelf handmatig invoeren via het reserveringssysteem Kids-Admin, dit kan 2 weken voor uit en 2 weken achteruit. Extra uren worden volgens het flexibel tarief berekend.

7.2 BKR

Vanaf januari 2018 kan er per dag maximaal drie uur worden afgeweken van de vereiste BKR. Ouders worden hier tijdens het intake gesprek van op de hoogte gebracht. Daarnaast hangt hiervan een overzicht in de centrale hal van de kinderdagverblijven en wordt het regelmatig vermeld in de nieuwsbrief. De tijden dat Dapper eventueel afwijkt van het BKR is:

Locatie Kinderopvang Brummelbos:

Maandag	7.00u – 8.00u		16.00u – 18.00u
Dinsdag	7.00u – 8.00u		16.00u – 18.00u
Woensdag	7.00u – 8.30u	12.15u – 12.45u	16.30u – 17.30u
Donderdag	7.00u – 8.00u		16.00u – 18.00u
Vrijdag	7.00u – 8.30u	11.45u – 12.15u	15.00u – 16.00u

Locatie KDV Verlengde Vaart

Locatie BSO Brummelbos (alleen in vakanties)

Maandag	6.30u – 8.00u	16.00u - 17.30u
Dinsdag	6.30u – 8.00u	16.00u – 17.30u
Woensdag	6.30u – 8.00u	16.00u – 17.30u
Donderdag	6.30u – 8.00u	16.00u – 17.30u
Vrijdag	6.30u – 8.00u	16.00u – 17.30u

Locatie BSO de Anbrenge en Voorschool de Anbrenge en Voorschool Brummelbos

Wij hebben er voor gekozen geen gebruik te maken van de mogelijkheid af te wijken van deze regeling op deze locatie. Dit omdat BSO de Anbrenge, Voorschool de Anbrenge en Voorschool Brummelbos niet aan de minimale 10 uur aaneengesloten openingsuren komt.

Per 1 januari 2019 zijn de rekenregels van de BKR veranderd. Het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep verandert. De aanpassingen in de regelgeving hebben als doel om beter aan te sluiten bij de ontwikkelingsfasen van kinderen.

0 jarigen – 3 op 1 (voorheen 4 op 1)

7-12 jarigen – 12 op 1 (voorheen 10 op 1)

4-12 jarigen – 11 op 1 (voorheen 10 op 1)

8. Stamgroepen

Het Kinderdagverblijf op **locatie Verlengde Vaart** telt twee stamgroepen.

De eerste stamgroep is *De Ontdekkers*.

Deze stamgroep bestaat uit kinderen in de leeftijd van 0 – 2,5 jaar.

- De Ontdekkers telt een maximaal van 14 kindplaatsen.

De tweede stamgroep heet: *De Wijsneusjes*.

Deze stamgroep bestaat uit kinderen van 2 tot 4 jaar oud.

- De Wijsneusjes telt een maximaal van 16 kindplaatsen.

Het kinderdagverblijf op **locatie Brummelbos** Omhaal 33 telt twee stamgroepen.

De eerste stamgroep is de Kinderopvang.

Deze stamgroep bestaat uit kinderen van 0 – 4 jaar oud.

- deze groep telt maximaal 16 kindplaatsen

De tweede groep is de peutergroep.

Deze stamgroep bestaat uit kinderen van 2 – 4 jaar oud

- deze groep telt maximaal 16 kindplaatsen

De peutergroep is geopend op:

Maandagochtend, dinsdagochtend, woensdagochtend en donderdagochtend tot uiterlijk 14:15 uur.

Op dinsdag- en woensdagochtend voegt de Voorschool zich bij de peutergroep. We houden hiermee rekening met de BKR.

Samenvoegen

Een kind kan maar in één stamgroep zitten, maar kan wel van twee stamgroep ruimtes gebruik maken. Het kan daarbij zijn dat de hele stamgroep in een andere ruimte zit, of dat bijvoorbeeld op rustige dagen stamgroep A en stamgroep B worden samengevoegd in de groepsruimte van stamgroep A. De stamgroepen blijven dan compleet (met een vaste beroepskracht), maar zitten samen in één ruimte. Hierbij mogen uiteraard dan niet meer dan 16 kinderen bij elkaar in één ruimte zitten. Dit geldt alleen voor twee groepen op de zelfde locatie.

Bij de Brummelbos voegen we, wanneer dit mogelijk en wenselijk is de Kinderopvang samen met de BSO. Hierbij hanteren we een groeps grootte niet groter dan 12 kinderen. Het kind-leidster ratio is bepalend of de groepen worden samengevoegd.

Ouders worden tijdens het intake gesprek op de hoogte gebracht van het incidenteel samenvoegen van de stamgroepen. Dit gebeurt bijvoorbeeld tijdens vakanties of onderbezetting van kinderen op een groep of aan het begin/einde van de dag. Daarnaast is de informatie verwerkt in het contract. Het samenvoegen van groepen gebeurt alleen op één dezelfde locatie.

9. Beleidsmedewerker/coach

Vanaf 1 januari 2019 geldt de verplichte inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Wat houdt de rol van pedagogisch beleidsmedewerker/coach in:

Pedagogisch beleid

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het kan al het beleid omvatten dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast kan de pedagogisch beleidsmedewerker een taak hebben bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

Coaching

Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, zorgt de pedagogisch beleidsmedewerker als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Een coach begeleidt en traint de medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden

Binnen Kinderopvang Dapper hebben we 2 geschoolde beleidsmedewerkers/coaches. Omdat dit een nieuwe functie betreft zal in 2019 gedurende het jaar de functie meer vorm krijgen. 2 keer in het jaar zullen er coaching gesprekken plaatsvinden met de medewerkers en zullen er groepsobservaties ingepland worden. Naar aanleiding van deze gesprekken en observaties zullen er coachingsvragen naar voren komen waar we aan gaan werken. De uren worden bijgehouden in een bestand.

Jaarlijkse ureninzet

Voor de berekening van de jaarlijkse ureninzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach dient de ondernemer uit te gaan van 50 uur per kindercentrum per uniek LRK-nummer voor de ontwikkeling van het pedagogisch beleid en 1 fte x 10 uur voor de coaching van beroepskrachten.

Aantal uren inzet pedagogisch beleidsmedewerker: minimaal **420** uur per jaar

Deze uren bestaan uit:

Minimaal 300 uur per jaar (50 uur x 6) voor de ontwikkeling van pedagogisch beleid

Minimaal 120 uur per jaar (10 uur x 12 fte) voor de coaching van beroepskrachten

10. Contacten met ouders.

Een goede communicatie en wederzijdse informatie-uitwisseling tussen ouders en kinderopvang Dapper is essentieel. De gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid brengt dit met zich mee. Respect voor elkaar, elkaars mening, visie en achtergrond, vormt hierbij de basis. We besteden aandacht aan een goede, zorgvuldige wederzijdse kennismaking en goede, regelmatig informatie-uitwisseling. In het begin is dit bij de eerste rondleiding, daarna de intake en het wennen, vervolgens bij de dagelijks haal- en brengcontracten. Een goede afstemming met de ouders is van groot belang voor het kind. Het gaat daarbij vooral ook om heel praktische zaken. Zo is het bijvoorbeeld bij een baby noodzakelijk dat de groepsleidster van de ouders hoort wat het slaap- en drinkritme is. Het is belangrijk dat de leidster ervan op de hoogte is als er bijzonderheden in de omgeving van het kind zijn, die van invloed kunnen zijn op het welbevinden van het gedrag van het kind als het bij kinderopvang Dapper is. Ook spelgewoontes of manieren van troosten zijn voorbeelden van zaken die goed zijn om te weten, zodat de groepsleiding hier rekening meer kan houden.

Voor het kind kan het meenemen van kleine zaken van thuis, zoals een knuffel of een foto, een verbinding leggen tussen thuis en kinderopvang Dapper. Dit kan in de beginperiode bij het wennen op kinderopvang Dapper helpen sneller vertrouwd te worden. Maar ook kan het kind bijvoorbeeld in het kader van een thema of activiteit, thuis met de ouder dingen opzoeken die hiermee verband houden en deze meenemen. Omgekeerd kunnen ouders thuis met het kind de liedjes zingen die het kind op kinderopvang Dapper heeft geleerd.

Voor ouders is het belangrijk om te weten wat het kind heeft meegemaakt op kinderopvang Dapper, met wie het gespeeld heeft, wat er gedaan is, of het kind het naar de zin heeft gehad. Ook bijzonderheden of opvallende zaken worden door de leidster verteld aan de ouders.

Wij dragen zorg voor:

- informatie op individueel niveau over het eigen kind,
- informatie op kinderdagverblijfniveau.

Van de ouders vragen wij om tijd te nemen voor een dagelijkse overdracht in het schriftje. Wij maken ook afspraken over uitgebreidere oudergesprekken in geval dit door de ouders of kinderopvang Dapper nodig gevonden wordt.

We hebben structurele afspraken over oudercontacten m.b.t.:

- De intake en het wennen.
- Dagelijkse overdracht (brengen en halen).
- Oudergesprekken op verzoek van de ouder of van kinderopvang Dapper.
- Specifieke afspraken zoals bijvoorbeeld over buikslapen bij baby's, zieke kinderen en medicijngebruik, uitstapjes.
- Oudercommissie.

11. Samenhang met ander beleid

Het pedagogisch beleid staat niet op zich, maar heeft duidelijke samenhang met andere beleidsnotities, protocollen en afspraken. Dit betreft m.n. de volgende plannen;

- Beleidsplan Veiligheid en Gezondheidsrisico inventarisatie, gespecificeerd per locatie
- Pedagogisch werkplan BSO, gespecificeerd per locatie
- Pedagogisch werkplan Kinderdagverblijf, gespecificeerd per locatie
- Pedagogisch werkplan Voorschool, gespecificeerd per locatie
- Voedingsbeleid

- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Protocol Grensoverschrijdend gedrag
- protocol Veilig Slapen en wiegendood
- Protocol Vermissing van een kind
- Protocol Hitte
- Protocol Gezondheid, hygiëne en veiligheid
- Protocol Vervoer

- Coach map
- Opleidingsplan
- Intakeformulieren/map
- Stagiaire beleidsmap

Deel 2 KDV, baby/dreumesgroep en peutergroep locatie Verlengde Vaart NZ

12. De indeling

Op onze locatie aan de verlengde vaart NZ 69 werken wij met een baby/dreumes groep (ontdekkers) van 0 tot 2.5 jaar en een peutergroep (eigenwijsjes) in de leeftijd van 2 jaar tot 4 jaar.

De ontdekkers 0 t/m 2.5 jaar

Deze groep beschikt over een aparte ruimte in het pand, en bestaat uit één verticale stamgroep van maximaal 14 kinderen. De binnenruimte voor deze groep is zo ingericht dat ze altijd kunnen kiezen uit verschillende mogelijkheden om zich te vermaken. Daarbij is er rekening mee gehouden dat de jongste kinderen niet “overlopen” worden door de oudste kinderen, en de oudste toch vrij kunnen spelen en bewegen door het creëren van een zone voor de allerkleinsten. Deze zone is wel voor iedereen toegankelijk maar door de inrichting is er toch een “drempel” voor de oudste kinderen om hier te spelen.

De eigenwijsjes 2 t/m 4 jaar

Deze groep maakt gebruik van de open ruimte in het pand. Deze groep telt een maximaal aantal van 16 peuters.

De kinderen verlaten hun stam/basisgroep alleen wanneer:

- de kinderen of een aantal van de kinderen van beide groepen gaan buitenspelen in de gemeenschappelijke tuin,
- Bij gezamenlijke activiteiten op het kinderdagverblijf, zoals Sinterklaas, kerst en andere feestelijke aangelegenheden.
- Bij een uitstapje buiten de kinderopvang, zoals bijvoorbeeld een kinderboerderij, een wandeling of een bezoek aan de winkel.
- Als het gaat wenen in de BSO groep. Vanaf 3,5 jaar kan het kind af en toe naar de BSO groep gaan om te wenen aan de oudere kinderen. Hierdoor zal de overgang naar de basisschool ook kleiner worden voor het kind. Met de ouders zal worden afgesproken of en in welke mate dit plaatsvindt.
- Aan het begin of eind van de dag en eventueel als de bezetting laag is in de vakantie, zullen we groep de Ontdekkers en de groep de Eigenwijsjes samenvoegen. Dit gebeurt alleen als de totale groeps grootte daarmee niet meer dan 14 kinderen zal bedragen. Het kind-leidster ratio is bepalend of de groepen worden samengevoegd.

12.1 Achterwacht locatie Verlengde Vaart

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de locatie en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijd op het kinderdagverblijf aanwezig is. Normaal gesproken is dit de directie. Als zij verhinderd is wordt iemand anders aangewezen.

12.2 De dagindeling op het Kinderdagverblijf

De dagindeling ziet er in grote lijnen zoals hieronder omschreven uit. In hoeverre kinderen aan de activiteiten deelnemen is mede afhankelijk van de tijden waarop zij worden gebracht en gehaald.

6:30 – 9:00	Ontvangst / korte overdracht ouders
9:00 / 9:15	Boekje voorlezen, liedjes zingen
9:15 / 9:30	Drinken + fruit Daarna activiteit voor de kinderen of spelen, buiten spelen wanneer het weer het toelaat.
11:30	Lunch. Het smeren van de boterham gebeurt aan tafel
12:00	De kinderen die hun middagslaapje nodig hebben gaan naar bed. De andere kinderen gaan spelen of er wordt een activiteit gedaan bv boekje lezen.
14:30 / 15:00	Drinken + fruit + cracker, rozijntjes of soepstengel Activiteit voor de kinderen/(buiten)spelen.
16:30	Soepstengel + drinken
17:00	Kinderen krijgen een groentehap wanneer van huis meegekregen
17:30 / 18:00	De laatste kinderen worden gehaald

De dagindeling van de peutergroep – De Wijsneusjes

De dagindeling van de peuterochtend/ groep ziet er in grote lijnen zoals hieronder omschreven uit.

6.30 - 8.45 u	Ontvangst/korte overdracht ouders
8.50 u	Start peuterochtend. Kinderen doen een activiteit. Hierbij kunt u denken aan puzzelen, kleuren, themaspel enz.
9.15 u	Thema gericht voorlezen, liedjes zingen, kringgesprek
9.30 u	Drinken, fruit
10.00 u	Vrij spelen Vast verschoonmoment
10.30 u	Activiteiten gerelateerd aan het Puk thema. Dit zijn zowel knutsel activiteiten als motorisch en ontwikkelingsgerichte activiteiten als sport en spel. Als het weer het toelaat gaan we buiten spelen, anders vrij spel
11.30 u	We sluiten de ochtend af middels liedjes.
11.45 u	De kinderen die speciaal voor de peuterochtend komen worden opgehaald, er is tijd voor een mondelinge overdracht

11.45 u	Lunch: het smeren en eten van de boterham gebeurt aan tafel Vast verschoonmoment
12.30 – 14.45 u	De kinderen die een middagslaapje nodig hebben gaan naar bed, de ander kinderen gaan spelen
14.45 – 15.30 u	Drinken + fruit + cracker Activiteit voor de kinderen/ spelen. Als het weer het toelaat gaan we buiten spelen Vast verschoonmoment
16.30 u	Soepstengel + drinken
18.00 u	De laatste kinderen worden gehaald

12.3 Uk en Puk

Voor het kinderdagverblijf aan de Verlengde Vaart en de peuterochtenden werken wij met een VVE-programma (Voor- en Vroegschoolse Educatie). Dit doen wij d.m.v. het programma Uk & Puk.

Uk & Puk is een speels totaalprogramma voor alle kindercentra met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Wanneer je werkt met Uk & Puk, werk je aan de brede ontwikkeling van jonge kinderen. In de activiteiten zijn namelijk vier ontwikkelingsgebieden uitgewerkt:

- spraak,- en taalontwikkeling,
- sociaal-emotionele ontwikkeling,
- motorische en zintuigelijke ontwikkeling
- rekenprikkel die de ontluikende rekenvaardigheid stimuleren.

Ook het stimuleren van de brede ontwikkeling komt aan de orde: hoe grijp en creëer je kansen, hoe gaat doelgericht begeleid spelen in zijn werk en welke leidstervaardigheden zijn belangrijk bij het stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen.

Bij het ophalen van de kinderen bespreekt een leidster kort de bijzonderheden van de dag met de ouder/verzorger, daarnaast wordt er een schriftje bijgehouden waarin de leuke dingen en ontwikkelingen van het kind beschreven worden. Zelf schrijft u hierin de bijzonderheden en veranderingen als u uw kind weer bij ons brengt. De baby's worden gevoed, verschoond en slapen volgens hun eigen dagritme

Deel 3 BSO Dapper Semsstraat 1 , De Anbrenge

13 De dagindeling op de BSO in de Anbrenge.

Op maandag, dinsdag en donderdag tijdens schooldagen maken we voor de BSO gebruik van de locatie aan de Semsstraat 1, de Openbare Basisschool de Anbrenge. We hebben hier een vast lokaal ter beschikking welke we delen met de Voorschool. Tevens beschikken we over het speellokaal van de school.

De BSO op deze locatie biedt opvang aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar (of tot het moment dat zij de basisschool verlaten) Deze opvang is voor maximaal 30 kinderen. Het belangrijkste voor de kinderen als ze uit school komen is dat we er voor ze zijn. Dat ze zo nodig direct hun verhaal kwijt kunnen, met wat drinken fruit en een cracker. Daarna is het zo dat de kinderen gelegenheid wordt geboden om activiteiten te ondernemen die passen bij hun eigen interesses en leeftijd.

De kinderen worden tot 18:00 uur opgehaald door hun ouders/verzorgers.

In de BSO is voldoende pedagogisch verantwoord speel- spel materiaal aanwezig. Het opvanglokaal, speellokaal en de "speelplaats" zijn kindvriendelijk en uitnodigend, veilig en schoon en verantwoord qua afmetingen. De BSO voldoet aan de eisen gesteld door de GGD en brandweer, dit rapport ligt in de kinderopvang/BSO ter inzage.

De kinderen verlaten de basisgroep als we gaan spelen in de speelhal of buiten, of als we een uitstapje maken naar bijvoorbeeld een parkje of een wandeling maken. Dagelijks is er een mondelinge overdracht van leidster naar ouder/verzorger.

13.1 Achterwacht locatie de Anbrenge

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de Anbrenge en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijd op deze locatie aanwezig is.

Hierover zijn afspraken met de directie van Basisschool de Anbrenge gemaakt. Daar waar nodig functioneren zij als achterwacht.

13.2 Basisgroepen

Wanneer er meer dan 20 kinderen worden opgevangen werken we met twee basisgroepen. De Kletsmajors en de Bijdehandjes.

De wijze waarop de basisgroep wordt samengesteld is op basis van het tijdstip dat de kinderen uit school komen. In situaties van een lagere bezetting kinderen op de groep kan er voor gekozen worden om kinderen buiten hun vaste basisgroep samen te voegen.

De basisgroep heeft een eigen leidster. Zij haalt de kinderen uit school en drinkt/eet wat met ze. Na het tafelmoment mogen de kinderen kiezen waar ze willen spelen. Dit mag ook met/bij de kinderen uit de andere basisgroep zijn.

13.3 Wisseling en samenvoegen van basisgroepen

In de wet- en regelgeving staat vermeld dat een kind in de dagopvang en de buitenschoolse opvang in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. Voor de buitenschoolse opvang wordt deze groep kinderen een 'basisgroep' genoemd. De wet biedt ruimte om tijdelijk af te wijken van deze regel. Met schriftelijke toestemming van de ouders kan (extra) opvang tijdelijk in een andere groep dan de basisgroep van het kind plaatsvinden.

Een basisgroep bestaat uit maximaal 20 kinderen voor de leeftijdsgroep 4 - 12 jaar en maximaal 30 kinderen voor de leeftijdsgroep 8 – 12 jaar.

Wanneer er meer dan 20 kinderen worden opgevangen, zijn de kinderen verdeeld over twee basisgroepen. Op verschillende dagen kunnen 2 verschillende basisgroepen gevormd zijn, ten gevolge van de andere groepsamenstelling en het aantal aanwezige kinderen. Er is een werkwijze die ervoor zorgt dat kinderen en medewerkers weten en ervaren bij welke basisgroep zij horen. Uiteraard krijgen de kinderen de vrijheid om zelf keuzes te maken in het doen van activiteiten en het opzoeken van vriendjes in een andere basisgroep.

In deze samengevoegde groep is er meer keus voor kinderen om samen te spelen en ontstaat er meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd of aan kinderen met dezelfde interesse. Bij de samenvoeging zijn vaste pedagogisch medewerkers aanwezig en is de structuur van de dag gelijk, dus herkenbaar voor uw kind.

Wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst?

- Indien voor een aangevraagde ruil dag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.
- Indien voor een aangevraagde extra opvang dag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.

Onze basisgroepen zijn bij BSO de Anbrenge:

- 1- De Bijdehandjes - Voor de kinderen die vrij zijn tussen 12.00u-14.30u (de kinderen van OBS De Anbrenge)
- 2- De Kletsmajors - Voor de kinderen die vrij zijn tussen 15.00u -16.00u (de kinderen van de CBS de Willem Alexander)

Op iedere basisgroep heeft 1 of 2 pedagogisch medewerker de leiding. Deze halen ook de kinderen van hun basisgroep van school.

Alle ouders zijn geïnformeerd over de basisgroepen en de verdeling hiervan tijdens het intake gesprek. Kinderen die voor 01-10-2017 bij ons op de BSO kwamen zijn ingelicht via de mail. Alle ouders/verzorgers tekenen voor de toestemming om hun kind(eren) mee te laten draaien in een andere basisgroep. Daarnaast is de informatie sinds 1 oktober 2017 opgenomen in het contract.

Deel 4 Voorschool de Anbrenge

14 Voorschool de Anbrenge

De voorschool van Kinderopvang Dapper is gelokaliseerd aan de Semsstraat 2, in OBS de Anbrenge. Verder te noemen als: Voorschool de Anbrenge

In vorige hoofdstukken zijn de basisbehoeften, veiligheid & welbevinden en leren & ontwikkelen van het kind in het algemeen genoemd. In dit hoofdstuk richten wij ons op de Voorschool. Er wordt beschreven hoe voorschool de Anbrenge tegemoet komt aan de basisbehoefte leren en ontwikkelen. Daarnaast wordt er beschreven hoe de voorschool de ontwikkeling van het individuele kind observeert. Hoe de samenwerken verloopt met school en hoe wij ouders betrekken bij de voorschool.

14.1 Leren en ontwikkelen

Op voorschool de Anbrenge mag ieder kind zijn zoals hij of zij is. Ieder kind is verschillend, heeft een ander karakter en heeft eigen mogelijkheden. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en eigen manier. De leidsters komen hierin tegemoet door aan te sluiten bij de behoeften van de kinderen

Visie

Elk jong kind verwondert zich over de wereld om hem heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We willen het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten bieden die uitnodigen en uitdagen tot verwondering. Een omgeving en mogelijkheden die nieuwsgierig maken en waar wat in- en mee te beleven is. We bieden het kind mogelijkheden om te kiezen en willen de keuzes van kinderen respecteren. Dit betekent niet dat we kinderen altijd maar gewoon hun gang laten gaan: we bieden ook structuur en houvast, maar letten er steeds op dat kinderen vooral veel zelf kunnen ontdekken en ervaren. We houden rekening met individuele verschillen tussen kinderen. Het accent ligt op spel, fantasie en expressie.

Bij het aanbod aan spelmaterialen, bij de inrichting en activiteiten letten we op variatie, waarbij aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht wordt besteed. Zo zorgen we ervoor dat elk kind ervaringen opdoet binnen alle ontwikkelingsaspecten.

- Lichamelijke ontwikkeling (grote en fijne motoriek) en zintuiglijke ontwikkeling (voelen, ruiken, proeven, horen, zien) Voorbeelden grote motoriek: lopen, rennen, klimmen, een bal gooien, voetballen, bewegingsspel, (kleuter)dans, buiten spelen.
- Fijne motoriek: een toren bouwen, een potlood gebruiken, een puzzel maken, knutselen, timmeren, leren knippen met de schaar.
- Zintuiglijke ontwikkeling: geluiden ontdekken, proeven hoe iets smaakt, verschil voelen tussen klei en zand
- Cognitie (rekenen): Begrippen als hoog-laag, klein-groot, boven-onder, ontdekken van verhoudingen bijv. dat je moet bukken als je onder de tafel door wilt lopen, vorm kleur, puzzelen.
- Taal-/spraakontwikkeling: Verwoorden wat je doet en wat je ziet, vertellen, elke dag voorlezen, maar ook samen zingen, rijmpjes en gedichten, luisterspelletjes
- Ontwikkeling van creativiteit en fantasie: Fantasiespel en verkleedspelen, poppen, tekenen verven, kleien, muziek maken.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: spelen in een groep, op elkaars beurt wachten, uiten van je emoties, grenzen stellen, kinderen zelf taken laten doen om zo het zelfvertrouwen te laten groeien.

We bouwen voort op waar het kind in zijn ontwikkeling aan toe is. We geven het de ruimte en bieden de mogelijkheid om net een stapje verder te komen.

Peuters krijgen geleidelijk aan steeds meer behoefte om de eigen gang te gaan, “zelfstandig” te zijn en letterlijk verder te kijken. Zij willen klimmen en klauteren en ervaren wat je allemaal kunt doen. Ze ontdekken hoe leuk het is om samen dingen te doen, maar willen ook “zelf doen” en spelmaterialen voor zichzelf houden. Peuters ontdekken hoe ze in hun spel met de andere kinderen probleempjes op kunnen lossen. We spelen in op deze groeiende behoefte van de kinderen en stimuleren hen hierbij.

We vinden buitenspelen en liefst dagelijks naar buiten gaan belangrijk voor kinderen. Buiten kun je rennen, ravotten, ballen, fietsen, merken dat de wind de ballon wegblaast en ontdekken hoe heerlijk het is om heel hard in een plas te stampen. Met krijt kun je tekenen, een hinkelbaan maken, maar ook een weg of racebaan voor autootjes. Zand en water zijn onmisbaar speelmaterialen voor kinderen.

Bij allerlei activiteiten worden de fijne en grove motoriek geoefend. De fijne motoriek wordt geoefend bij b.v. het knutselen, verven, puzzelen en/of spelen met constructiematerialen en eten en drinken. De grove motoriek wordt geoefend bij het rennen, fietsen, klimmen. De indeling van de binnen en buitenspeelruimtes en het speelgoed zijn dan ook afgestemd op de leeftijdsgroep die daar gebruik van maakt. Buiten is er voldoende ruimte waar de kinderen kunnen spelen, sporten, klimmen en ontdekken.

Wij stimuleren de creatieve ontwikkeling van de kinderen door ze allerlei verschillende materialen en activiteiten aan te bieden en ze te laten ontdekken wat je daarmee kan doen. Onder creativiteit verstaan we niet alleen het doen van allerlei handarbeidactiviteiten maar ook het doen van kringspelletjes, spelletjes aan tafel, het maken van- en luisteren naar muziek en bezig zijn met fantasiespel.

Bij de handarbeidactiviteiten gaat het er vooral om dat de kinderen vol enthousiasme met het aangeboden materiaal aan de slag gaan. Er wordt met thema's gewerkt zoals de jaargetijden, Sinterklaas, Kerst, zomerfeest enz. Dit biedt veel leuke aanknopingspunten om met de genoemde vormen bezig te zijn. We sluiten met de genoemde feestdagen aan bij de basisschool en vieren waar mogelijk samen.

14.2 Samenwerking

De voorschool en de basisschool werken structureel samen aan thema's en projecten. Dit wordt voorafgaand met elkaar afgestemd. De thema's die aan bod komen in de voorschool sluiten aan bij het programma van de basisschool. School en de Voorschoolleiders hebben hierover regelmatig overleg.

Er wordt een doorgaande leerlijn aangeboden die zich richt op

- Taalontwikkeling
- Ontluikende rekenontwikkeling
- Sociaal- emotioneel gedrag
- (zelf)redzaamheid
- Motoriek
- Creatief vermogen

Hierboven worden deze aspecten uitgelegd.

14.3 Observatiesysteem

Binnen kinderopvang Dapper vinden we het belangrijk dat ieder kind geen belemmering ondervindt in zijn/haar ontwikkelingsproces. Het signaleren van eventuele problemen in de ontwikkeling van de peuter is een taak van het kinderdagverblijf. De pedagogisch medewerker let op de totale ontwikkeling van het kind. Wanneer gesignaleerd wordt dat de spontane ontwikkeling van een kind geremd wordt, door welke oorzaak dan ook, helpen wij in overleg met de ouders en naar vermogen van de pedagogisch medewerker, het ontwikkelingsproces extra te stimuleren. De pedagogisch medewerker is dan ook geschoold in het signaleren van ontwikkelingsproblemen. Deze deskundigheid wordt bij gehouden door bij- en nascholing. Ieder kind heeft een mentor toegewezen gekregen.

14.3.1 Mentorschap

De mentor concentreert zich extra op de ontwikkeling van het kind en bespreekt deze met de ouders. Gesprekken met ouders kunnen aanleiding zijn tot gericht observeren. Uiteindelijk kan dit leiden tot extra ondersteuning door bijvoorbeeld een extern begeleider. In uitzonderlijke gevallen kan in overleg met medewerkers via Vroeg erbij een verwijzing plaatsvinden. Gericht observeren gebeurt altijd alleen in overleg en met toestemming van ouders.

Uitgangspunten en werkwijze:

- De mentor draagt bij de Voorschool samen met de ouders de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelingsproces van de kinderen.
- De pedagogisch medewerkers hebben onderling regelmatig overleg over de kinderen. Indien nodig proberen zij oplossingen te zoeken.
- Het is belangrijk om vroegtijdig te signaleren en te observeren om de ontwikkeling van het kind te kunnen stimuleren.
- Wanneer de pedagogische medewerker en/of mentor signaleert dat een kind opvallend gedrag vertoont (of achterblijft in een ontwikkeling) kijkt, handelt en observeert ze heel bewust. Dit gebeurt altijd met toestemming van de ouders.
- Overdracht naar de ouders gebeurt dagelijks mondeling tijdens de haal/breng momenten. Daarnaast is een 10 minuten gesprek op aanvraag van leidster of ouder mogelijk. Indien nodig kan, met toestemming van de ouders, de mentor overleggen met de wijkverpleegkundige. In dit overleg kan besloten worden om de extern begeleider te raadplegen. Deze begeleider stelt samen met de ouders en pedagogisch medewerker een handelingsplan op voor de leidsters.

Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van een kind volgens verwachting. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken, wordt dit met de ouders besproken. Wij horen het ook graag van de ouders als die zich zorgen maken. Samen zullen we dan bekijken hoe de zorgen kunnen worden weggenomen en hoe het kind extra kan worden ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

14.3.2 Observatiesysteem Doen, praten en bewegen

Wij werken vanaf 1 september 2019 met het complete kind-volgsysteem; Doen, praten en bewegen. Hiermee kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van 0-4 jarigen, op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competenties volgen en stimuleren. De vragen in de observatielijst gaan over concreet observeerbaar gedrag.

Observatielijsten

Pedagogisch medewerkers kunnen aan de hand van de vragen in de observatielijsten de ontwikkeling

van het kind beoordelen. De vragen gaan over concreet te observeren gedrag en geven een goed beeld van de spraak/taal, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters.

Handelingssuggesties

Vanuit de ingevulde vragenlijst worden handelingssuggesties geboden. De handelingssuggesties bieden mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind extra te stimuleren. Pedagogisch medewerkers krijgen advies over daadwerkelijke acties die het kind extra helpen bij de ontwikkeling.

Er is een warme overdracht van de voorschool naar de basisschool. Door nauw contact tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de basisschool is het kind al goed in "beeld". Daarnaast zullen de observatielijsten, na toestemming van de ouders, met de leerkracht van groep 1 worden besproken.

14.4 Spelen

Eén van de behoeften van jonge kinderen is het spelen. Kinderen leren door te spelen. Doormiddel van spel kunnen kinderen hun eigen ervaringen opdoen, nieuwe dingen ontdekken en nieuwe dingen leren. Voor spelen wordt daarom ook veel ruimte geboden in de voorschool. De hoeken in het lokaal zijn zo ingericht dat kinderen kunnen ontdekken, leren en uitproberen. Materialen worden spelenderwijs aangeboden. Daarnaast worden er kringactiviteiten gedaan, groepsactiviteiten en individuele activiteiten.

14.5 Taalontwikkeling

Op voorschool de Anbrenge is er veel aandacht voor taal. Door middel van kringgesprekken en door prentenboeken interactief voor te lezen, wordt de spraakontwikkeling gestimuleerd.

Naast taal wordt de rekenontwikkeling gestimuleerd door voorwerpen te tellen of de tel-rij in liedjes te oefenen

Activiteiten en hoeken worden rondom een thema aangeboden. Deze thema's sluiten aan bij de belevingswereld van het kind. Er wordt 6 weken over een thema gewerkt.

Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de methode: Uk en Puk.

Deze methode sluit goed aan bij de methode Schatkist die door OBS de Anbrenge wordt gebruikt in de kleuterklassen. Dit zorgt voor een goede doorgaande leerlijn voor de kinderen.

14.6 Individuele kind

Om de ontwikkeling en het welbevinden van elk kind goed in de gaten te kunnen houden, observeren de leidsters elk kind. Nadat de kinderen 6 weken in de groep zijn, wordt er een start gemaakt met het observeren. Elk kind heeft een periode nodig om te wennen in de groep en zich veilig te voelen.

De ontwikkelingslijnen wordt het gehele jaar door geobserveerd en vastgelegd in ons observatiesysteem. Observaties gebeuren zoveel mogelijk tijdens het spel van kinderen. Door middel van gesprekjes met het kind of door een hoek in te richten wordt gedrag uitgelokt, zodat de leidster kan observeren waar de ontwikkeling van het kind zich bevindt.

De leidsters bespreken met elkaar de observaties van de kinderen. Samen wordt er gekeken hoe ze ieder kind kunnen ondersteunen en stimuleren in zijn/haar ontwikkeling. Eventueel, wanneer er verdere zorgen zijn, kunnen gesprekken worden ingepland met de ouders om stappen te bespreken.

14.7 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers op de voorschool zijn allemaal gekwalificeerde medewerkers die naast hun opleiding tot pedagogisch medewerker ook in het bezit zijn van taalniveau minimaal op 3F-niveau en een geldig UK en Puk certificaat en uiteraard een VOG.

Op de voorschool werken vast totaal 3 leidsters. 1 leidster werkt 3 dagen, 1 leidster werkt 2 dagen en 1 leidster werkt 1 dag. De leidster die 3 dagen werkt heeft voornamelijk het meeste contact met de school en zal zorgdragen voor een goede doorlopende leerlijn. De leidsters zijn alle drie verantwoordelijk voor het uitwerken van de thema's, contact met ouders/verzorgers en het observeren van de kinderen en de werkzaamheden die daaruit voortvloeien.

Ziekte van een leidster wordt vervangen door een andere vaste leidster van de groep. Zo zorgen we voor de continuïteit op de groep en geen wissel van gezichten.

14.8 Dagprogramma

Tijd	Activiteit
8:30	Inloop
8:45	Start voorschool – kinderen kiezen iets om te spelen
9:00	Kring – tijdens het kringmoment worden de kinderen welkom geheten. De kinderen worden uitgedaagd om aan Puk (handpop) te vertellen wat zij allemaal weten over het thema.
9:15	Interactief voorlezen of liedjes zingen
9:20/9:30	Buiten spelen
10:15	Fruit moment
10:30/10:45	Activiteit passend bij het thema daarnaast vrij spel
11:00	Na het fruit eten verschoonmoment
11:30 12:00	Afsluiting in de kring
11:45	Maandag – de kinderen worden gehaald. Er wordt een mondelinge overdracht gedaan naar de ouders/verzorgers over hoe het is gegaan
12:15	Dinsdag en donderdag – de kinderen worden gehaald. Er wordt een mondelinge overdracht gedaan naar de ouders/verzorgers over hoe het is gegaan

14.9 Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid bij de Voorschool heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen. Ouders hebben veel kennis over hun kind die relevant is voor de pedagogisch medewerkers. En de kinderopvang heeft groot belang bij goede samenwerking met de ouders en een stimulerend en ondersteunend gezinsklimaat. Medewerkers kunnen advies en informatie aan de ouders geven over het kind en ouders ook aan medewerkers, zodat ze op één lijn zitten.

Hoe zorgen wij ervoor dat ouders meer betrokken zijn bij de Voorschool:

- Het VVE-programma Uk en Puk biedt werkbladen voor ouders aan. Uk & Puk Thuis stimuleert ouders om actief aan de slag te gaan met de thema's van Uk & Puk. Dit geeft ze extra handvatten om ook thuis een optimale omgeving te creëren voor de ontwikkeling van hun kind.
- De nieuwsbrief van Dapper wordt maandelijks naar ouders gestuurd, ook naar de Voorschool met informatie betreft beleid, belangrijke zaken maar ook thema gerichte informatie.
- Elk half jaar plannen we 10min. gesprekken met de ouders. De observatie wordt besproken, maar ook wordt er overlegt, wanneer nodig, hoe ouders en Voorschool meer op één lijn kunnen zitten betreft benadering naar het kind en aanpakken wat bepaalde situaties.
- Elke dag dat het kind naar de Voorschool gaat krijgt de ouder een overdracht. Hoe is de dag verlopen en of er nog bijzonderheden waren. Mocht er iets besproken moeten worden wat alleen de ouders aangaat dan wordt er een afspraak gemaakt.
- Ouders worden betrokken bij het organiseren/begeleiden van bepaalde feestdagen. Zoals Kerstdiner, sinterklaasfeest, Paasontbijt en bijvoorbeeld uitstapjes.

14.10 Ruimte en inrichting

De Voorschool is ingedeeld in gezellige, overzichtelijke hoeken. Zo is er een bouwhoek voor de lego en blokken, een speelhoek om rollenspellen te spelen. Centraal in de ruimte staan de grote groepstafel. In het midden van het lokaal is er ruimte voor de kring.

De groep wordt bij elk nieuw thema opnieuw versierd en de hoeken worden hierop aangepast.

Het spelmateriaal is uitdagend, fantasierijk en past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Wij dragen waar mogelijk samen met de kinderen, verantwoordelijkheid voor de verzorging, uitstraling en aankleding van de groep. We leren kinderen om op te ruimen waarmee ze gespeeld hebben. Hiermee stimuleren wij de zelfstandigheid, participatie, het groepsgevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel. Bovendien blijven ruimtes zo overzichtelijk en voorkomen we dat kinderen overprikkeld raken. Een overprikkeld kind komt moeilijker tot spel, omdat er steeds iets nieuws is wat zijn aandacht vraagt. We vinden geconcentreerd spelen belangrijk, omdat spelen de manier is waarop kinderen leren.

14.11 Achterwacht

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de Anbrenge en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijden op deze locatie aanwezig is. Hierover zijn afspraken met de directie van Basisschool de Anbrenge gemaakt. Daar waar nodig functioneren zij als achterwacht.

De Voorschool is geopend om maandag, dinsdag en donderdagochtend.

Kinderen dienen zelf door ouders/verzorgers worden gebracht en gehaald. Verlenging van opvang is op deze locatie niet mogelijk.

Deel 5 BSO Dapper RKB de Brummelbos

15 De dagindeling op de BSO in de Brummelbos.

Dagelijks maken wij tijdens schooldagen gebruik van de BSO locatie in RKB de Brummelbos. Wij delen het lokaal met de Voorschool en gebruiken de tussenruimte en gang. De tussenruimte wordt ook wel onze huiskamer genoemd.

Basisgroep A drinkt en eet in het lokaal en basisgroep B in de huiskamer. Na het eet en drinkmoment mogen de kinderen zelf kiezen waar ze willen gaan spelen.

De BSO op deze locatie biedt opvang aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar (of tot het moment dat zij de basisschool verlaten) Deze opvang is voor maximaal 30 kinderen. Het belangrijkste voor de kinderen als ze uit school komen is dat we er voor ze zijn. Dat ze zo nodig direct hun verhaal kwijt kunnen, met wat drinken fruit en een cracker. Daarna is het zo dat de kinderen gelegenheid wordt geboden om activiteiten te ondernemen die passen bij hun eigen interesses en leeftijd.

De kinderen worden tot 18:00 uur opgehaald door hun ouders/verzorgers. In de BSO is voldoende pedagogisch verantwoord speel- spel materiaal aanwezig. De gang, speellokaal en de "speelplaats" zijn kindvriendelijk en uitnodigend, veilig, schoon en verantwoord qua afmetingen.

De kinderen verlaten de basisgroep als we naar buiten, of als we een uitstapje maken naar bijvoorbeeld een parkje of een wandeling maken. Dagelijks is er een mondelinge overdracht van leidster naar ouder/verzorger.

Dagindeling:

	Maandag, dinsdag en donderdag
14.15 uur	Kinderen komen uit de klas. De kinderen van groep 1 t/m 3 worden opgehaald uit de klas. De kinderen van groep 4 t/m 8 komen zelfstandig naar de BSO
14.30 uur	<i>Basisgroep A</i> drinkt en eet op maandag in het BSO/Voorschoollokaal <i>Basisgroep A</i> verzamelt op dinsdag en donderdag in de Titusbrandsmazaal, we eten en drinken wanneer de Voorschool uit is in het BSO/Voorschoollokaal <i>Basisgroep B</i> drinkt en eet in de 'woonkamer' We gaan rustig aan tafel. We bespreken de dag. Eten fruit en een cracker. Daarnaast wordt er gedronken. Als het weer het toe laat dan drinken we ook wel eens buiten.
14.45 uur	De plannen voor de middag zijn ondertussen gemaakt. De kinderen mogen kiezen wat ze gaan doen. Gaat er een groep naar buiten. Dan gaat er een medewerker mee, tenzij er een zelfstandigheidscontract is getekend.
16:30 uur	De kinderen krijgen nog wat drinken aangeboden en een soepstengel

	Woensdag en vrijdag
12.15/12.30	Brummelbos De kinderen van groep 1 t/m 3 worden opgehaald uit de klas. De kinderen van groep 4 t/m 8 komen zelfstandig naar de BSO Willem Alexander Kinderen worden opgehaald met de fietskar/lopend Anbrenge Kinderen worden opgehaald met de fietskar/lopend
12.45	Wanneer alle kinderen aanwezig zijn op de BSO gaan we gezamenlijk eten aan tafel.
13.00/13.15	Onder het eten wordt overlegd wie waar gaat spelen. Kinderen zijn vrij om dit te kiezen. Gaan er kinderen naar buiten, dan gaat er altijd een medewerkster mee. Wanneer een ouder heeft getekend voor een zelfstandigheidscontract mag een kind ook alleen op het plein buiten spelen.
14.30/15.00	We gaan gezamenlijk aan tafel en eten wat fruit met een cracker en wat drinken.
15.00/15.30	Kinderen mogen zelf kiezen waarmee ze willen spelen.
16.30	De kinderen krijgen nog wat drinken aangeboden en een soepstengel
18.00	Tot 18.00 uur kunnen de kinderen worden opgehaald

15.1 Achterwacht locatie de Brummelbos

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de Brummelbos en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachting van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijden op deze locatie aanwezig is. Hierover zijn afspraken met de directie van Basisschool de Brummelbos gemaakt. Daar waar nodig functioneren zij als achterwacht.

15.2 Basisgroepen

In de wet- en regelgeving staat vermeld dat een kind in de dagopvang en de buitenschoolse opvang in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. Voor de buitenschoolse opvang wordt deze groep kinderen een 'basisgroep' genoemd.

Een basisgroep bestaat uit maximaal 20 kinderen voor de leeftijdsgroep 4 - 12 jaar en maximaal 30 kinderen voor de leeftijdsgroep 7 – 12 jaar.

Op locatie de Brummelbos worden maximaal 30 kinderen opgevangen.

Op iedere basisgroep heeft 1 of 2 pedagogisch medewerkers de leiding. Deze halen ook de kinderen van hun basisgroep van school/ uit de klas.

Op de Brummelbos werken we met 2 basisgroepen voor de BSO.

Groep A

Groep B

15.3 Wisseling en samenvoegen van basisgroepen

De wet biedt ruimte om tijdelijk af te wijken van de regel dat elk kind maar in één basisgroep geplaatst mag worden. Met schriftelijke toestemming van de ouders kan (extra) opvang tijdelijk in een andere groep dan de basisgroep van het kind plaatsvinden.

15.4 Wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst?

- Indien voor een aangevraagde ruil dag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.
- Indien voor een aangevraagde extra opvang dag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.
- *Als de BSO nog uit maximaal 5 kinderen bestaat, kan de BSO groep en de kinderopvang worden samengevoegd. Dit gebeurt alleen als; de totale groepsgrootte daarmee niet meer dan 12 kinderen zal bedragen. Ook het kind-leidster ratio is bepalend of de groepen worden samengevoegd. Dit zal met name aan het begin of eind van de dag kunnen plaatsvinden, en tijdens vakanties als de bezetting laag is.*

Alle ouders zijn geïnformeerd over de basisgroepen en de verdeling hiervan tijdens het intake gesprek, daarnaast is de informatie verwerkt in het contract.

15.5 Zelfstandigheid – zelfstandigheidscontract

Veel kinderen hebben behoefte aan een stukje verantwoordelijkheid en vrijheid op de BSO. Daarom hanteren wij een zelfstandigheidscontract opgesteld waarin ouders in overleg met de leidsters en het desbetreffende kind een overéénstemming bereiken in hoeverre deze zelfstandigheid wordt doorgevoerd. Van dit contract wordt niet afgeweken.

Zijn de pedagogisch medewerkers van mening dat het contract niet wordt nageleefd en herzien moet worden dan zal de mening van de leidster altijd doorslaggevend zijn. Ook al hebben de ouders en kinderen hier een andere mening over. De verantwoordelijkheid en veiligheid voor de kinderen staat bij ons hoog in het vaandel. Wij willen daarom het risico op incidenten zo klein mogelijk houden.

Zie bijlage voor het zelfstandigheidcontract BSO

Deel 6 Kinderdagverblijf de Brummelbos, Omhaal 33 te Erica

16. De indeling

Op onze locatie de Brummelbos werken wij met twee groepen.

Kinderopvang groep 0 – 4 jaar, deze groep bestaat uit één verticale stamgroep van maximaal 16 kinderen.

Peutergroep 2 – 4 jaar, bestaat uit maximaal 16 kinderen en is open op dinsdagochtend, woensdagochtend en donderdag tot uiterlijk 14:30 uur, de peutergroep is bovengenoemde ochtenden geopend wanneer er genoeg peuters aanwezig zijn. Wanneer de groep dit niet toe laat zullen er, wanneer mogelijk, passende activiteiten aan peuters worden aangeboden in het peuterlokaal.

16.1 De dagindeling op het kinderdagverblijf

De dagindeling ziet er in grote lijnen zoals hieronder omschreven uit. In hoeverre kinderen aan de activiteiten deelnemen is mede afhankelijk van de tijden waarop zij worden gebracht en gehaald.

	Kinderopvang Brummelbos
6.30 – 9.30/10.00 u	Ontvangst / korte overdracht ouders, kinderen kunnen vrij spelen
9.30/10.00 u	Drinken en fruit moment
10.00/10:30 u	Vast verschoonmoment (thema) Activiteit voor de kinderen of (buiten) spelen. We spelen buiten wanneer het weer dit toelaat.
11.30/12.00 u	Lunch: het smeren en eten van de boterham gebeurt aan tafel. Vast verschoonmoment
12.30/13.00 u	De kinderen die een middagslaapje nodig hebben gaan naar bed, de andere gaan spelen of er wordt een activiteit georganiseerd. Verschoonmoment voor kinderen die uit bed komen
14.30/15.30 u	Drinken + fruit + cracker Activiteit voor de kinderen/ spelen. Als het weer het toelaat gaan we buiten spelen. Vast verschoonmoment.
16:30	Snack moment (soepstengel en drinken)
18.00 u	De laatste kinderen worden gehaald

	Peutergroep Brummelbos
8:00/9:00	Inloop – vrij spelen
09:00	Kring moment
9:15/10:00	Vrij spelen/hoeken kiezen
10:00	Fruitmoment Aansluitend plassen en verschonen van luiers
10:30	Buiten spelen of knutselen (atelierstijd)
11:30/12:00	Brood eten Aansluitend plassen en verschonen van luiers
12:30	Kinderen die slapen tussen de middag gaan op bed De rest van de kinderen mogen vrij spelen
13:30	Tafel activiteit of buiten spelen
14:30	KDV en PG gaan samen

16.2 Stamgroep

De kinderen verlaten hun stamgroep alleen wanneer:

- de kinderen of een aantal van de kinderen van beide groepen (KDV en BSO) gaan buitenspelen in de gemeenschappelijke tuin,
- Bij gezamenlijke activiteiten op het kinderdagverblijf, zoals Sinterklaas, kerst en andere feestelijke aangelegenheden.
- Bij een uitstapje buiten de kinderopvang, zoals bijvoorbeeld een kinderboerderij, een wandeling of een bezoek aan de winkel.
- Als het gaat wennen in de BSO groep. Vanaf 3,5 jaar kan het kind af en toe naar de BSO groep gaan om te wennen aan de oudere kinderen. Hierdoor zal de overgang naar de basisschool ook kleiner worden voor het kind. Met de ouders zal worden afgesproken of en in welke mate dit plaatsvindt.
- *Als de BSO nog uit maximaal 5 kinderen bestaat, kan de BSO groep en de kinderopvang worden samengevoegd. Dit gebeurt alleen als; de totale groepsgrootte daarmee niet meer dan 12 kinderen zal bedragen. Ook het kind-leidster ratio is bepalend of de groepen worden samengevoegd. Dit zal met name aan het begin of eind van de dag kunnen plaatsvinden, en tijdens vakanties als de bezetting laag is.*

16.3 Achterwacht KDV locatie de Brummelbos

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de locatie en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijd op het kinderdagverblijf aanwezig is. Normaal gesproken is dit de directie. Als zij verhinderd is wordt iemand anders aangewezen.

Deel 7 Voorschool de Brummelbos

17 Voorschool de Brummelbos

De Voorschool van Kinderopvang Dapper is gelokaliseerd aan de Omhaal 33, in RKBS de Brummelbos. Verder te noemen als: Voorschool de Brummelbos

In vorige hoofdstukken zijn de basisbehoeften, veiligheid & welbevinden en leren & ontwikkelen van het kind in het algemeen genoemd. In dit hoofdstuk richten wij ons op de Voorschool. Er wordt beschreven hoe voorschool de Brummelbos tegemoet komt aan de basisbehoefte leren en ontwikkelen. Daarnaast wordt er beschreven hoe de voorschool de ontwikkeling van het individuele kind observeert. Hoe de samenwerken verloopt met school en hoe wij ouders betrekken bij de voorschool.

17.1 Leren en ontwikkelen

Op voorschool de Brummelbos mag ieder kind zijn zoals hij of zij is. Ieder kind is verschillend, heeft een ander karakter en heeft eigen mogelijkheden. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en eigen manier. De leidsters komen hierin tegemoet door aan te sluiten bij de behoeften van de kinderen

Visie

Elk jong kind verwondert zich over de wereld om hem heen. Het ontdekt, leert en ontwikkelt zich als het de ruimte krijgt om zelf dingen uit te proberen en te ervaren. We willen het kind daarom een omgeving, spelmogelijkheden en activiteiten bieden die uitnodigen en uitdagen tot verwondering. Een omgeving en mogelijkheden die nieuwsgierig maken en waar wat in- en mee te beleven is. We bieden het kind mogelijkheden om te kiezen en willen de keuzes van kinderen respecteren. Dit betekent niet dat we kinderen altijd maar gewoon hun gang laten gaan: we bieden ook structuur en houvast, maar letten er steeds op dat kinderen vooral veel zelf kunnen ontdekken en ervaren. We houden rekening met individuele verschillen tussen kinderen. Het accent ligt op spel, fantasie en expressie.

Bij het aanbod aan spelmaterialen, bij de inrichting en activiteiten letten we op variatie, waarbij aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden aandacht wordt besteed. Zo zorgen we ervoor dat elk kind ervaringen opdoet binnen alle ontwikkelingsaspecten.

- Lichamelijke ontwikkeling (grote en fijne motoriek) en zintuiglijke ontwikkeling (voelen, ruiken, proeven, horen, zien) Voorbeelden grote motoriek: lopen, rennen, klimmen, een bal gooien, voetballen, bewegingsspel, (kleuter)dans, buiten spelen.
- Fijne motoriek: een toren bouwen, een potlood gebruiken, een puzzel maken, knutselen, timmeren, leren knippen met de schaar.
- Zintuiglijke ontwikkeling: geluiden ontdekken, proeven hoe iets smaakt, verschil voelen tussen klei en zand
- Cognitie (rekenen): Begrippen als hoog-laag, klein-groot, boven-onder, ontdekken van verhoudingen bijv. dat je moet bukken als je onder de tafel door wilt lopen, vorm kleur, puzzelen.
- Taal-/spraakontwikkeling: Verwoorden wat je doet en wat je ziet, vertellen, elke dag voorlezen, maar ook samen zingen, rijmpjes en gedichten, luisterspelletjes
- Ontwikkeling van creativiteit en fantasie: Fantasiespel en verkleden, poppen, tekenen verven, kleien, muziek maken.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: spelen in een groep, op elkaars beurt wachten, uiten van je emoties, grenzen stellen, kinderen zelf taken laten doen om zo het zelfvertrouwen te laten groeien.

We bouwen voort op waar het kind in zijn ontwikkeling aan toe is. We geven het de ruimte en bieden de mogelijkheid om net een stapje verder te komen.

Peuters krijgen geleidelijk aan steeds meer behoefte om de eigen gang te gaan, “zelfstandig” te zijn en letterlijk verder te kijken. Zij willen klimmen en klauteren en ervaren wat je allemaal kunt doen. Ze ontdekken hoe leuk het is om samen dingen te doen, maar willen ook “zelf doen” en spelmaterialen voor zichzelf houden. Peuters ontdekken hoe ze in hun spel met de andere kinderen probleempjes op kunnen lossen. We spelen in op deze groeiende behoefte van de kinderen en stimuleren hen hierbij.

We vinden buitenspelen en liefst dagelijks naar buiten gaan belangrijk voor kinderen. Buiten kun je rennen, ravotten, ballen, fietsen, merken dat de wind de ballon wegblaast en ontdekken hoe heerlijk het is om heel hard in een plas te stampen. Met krijt kun je tekenen, een hinkelbaan maken, maar ook een weg of racebaan voor autootjes. Zand en water zijn onmisbaar speelmaterialen voor kinderen.

Bij allerlei activiteiten worden de fijne en grove motoriek geoefend. De fijne motoriek wordt geoefend bij b.v. het knutselen, verven, puzzelen en/of spelen met constructiematerialen en eten en drinken. De grove motoriek wordt geoefend bij het rennen, fietsen, klimmen. De indeling van de binnen en buitenspeelruimtes en het speelgoed zijn dan ook afgestemd op de leeftijdsgroep die daar gebruik van maakt. Buiten is er voldoende ruimte waar de kinderen kunnen spelen, sporten, klimmen en ontdekken.

Wij stimuleren de creatieve ontwikkeling van de kinderen door ze allerlei verschillende materialen en activiteiten aan te bieden en ze te laten ontdekken wat je daarmee kan doen. Onder creativiteit verstaan we niet alleen het doen van allerlei handarbeidactiviteiten maar ook het doen van kringspelletjes, spelletjes aan tafel, het maken van- en luisteren naar muziek en bezig zijn met fantasiespel.

Bij de handarbeidactiviteiten gaat het er vooral om dat de kinderen vol enthousiasme met het aangeboden materiaal aan de slag gaan. Er wordt met thema's gewerkt zoals de jaargetijden, Sinterklaas, Kerst, zomerfeest enz. Dit biedt veel leuke aanknopingspunten om met de genoemde vormen bezig te zijn. We sluiten met de genoemde feestdagen aan bij de basisschool en vieren waar mogelijk samen.

17.2 Samenwerking

De voorschool en de basisschool werken structureel samen aan thema's en projecten. Dit wordt voorafgaand met elkaar afgestemd. De thema's die aan bod komen in de voorschool sluiten aan bij het programma van de basisschool. School en de Voorschoolleiders hebben hierover regelmatig overleg.

Er wordt een doorgaande leerlijn aangeboden die zich richt op

- Taalontwikkeling
- Ontluikende rekenontwikkeling
- Sociaal- emotioneel gedrag
- (zelf)redzaamheid
- Motoriek
- Creatief vermogen

Hierboven worden deze aspecten uitgelegd.

17.3 Observatiesysteem

Binnen kinderopvang Dapper vinden we het belangrijk dat ieder kind geen belemmering ondervindt in zijn/haar ontwikkelingsproces. Het signaleren van eventuele problemen in de ontwikkeling van de peuter is een taak van het kinderdagverblijf. De pedagogisch medewerker let op de totale ontwikkeling van het kind. Wanneer gesignaleerd wordt dat de spontane ontwikkeling van een kind geremd wordt, door welke oorzaak dan ook, helpen wij in overleg met de ouders en naar vermogen van de pedagogisch medewerker, het ontwikkelingsproces extra te stimuleren. De pedagogisch medewerker is dan ook geschoold in het signaleren van ontwikkelingsproblemen. Deze deskundigheid wordt bij gehouden door bij- en nascholing. Ieder kind heeft een mentor toegewezen gekregen.

17.3.1 Mentorschap

De mentor concentreert zich extra op de ontwikkeling van het kind en bespreekt deze met de ouders. Gesprekken met ouders kunnen aanleiding zijn tot gericht observeren. Uiteindelijk kan dit leiden tot extra ondersteuning door bijvoorbeeld een extern begeleider. In uitzonderlijke gevallen kan in overleg met medewerkers via Vroeg erbij een verwijzing plaatsvinden. Gericht observeren gebeurt altijd alleen in overleg en met toestemming van ouders.

Uitgangspunten en werkwijze:

- De mentor draagt bij de Voorschool samen met de ouders de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelingsproces van de kinderen.
- De pedagogisch medewerkers hebben onderling regelmatig overleg over de kinderen. Indien nodig proberen zij oplossingen te zoeken.
- Het is belangrijk om vroegtijdig te signaleren en te observeren om de ontwikkeling van het kind te kunnen stimuleren.
- Wanneer de pedagogische medewerker en/of mentor signaleert dat een kind opvallend gedrag vertoont (of achterblijft in een ontwikkeling) kijkt, handelt en observeert ze heel bewust. Dit gebeurt altijd met toestemming van de ouders.
- Overdracht naar de ouders gebeurt dagelijks mondeling tijdens de haal/breng momenten. Daarnaast is een 10 minuten gesprek op aanvraag van leidster of ouder mogelijk. Indien nodig kan, met toestemming van de ouders, de mentor overleggen met de wijkverpleegkundige. In dit overleg kan besloten worden om de extern begeleider te raadplegen. Deze begeleider stelt samen met de ouders en pedagogisch medewerker een handelingsplan op voor de leidsters.

Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van een kind volgens verwachting. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken, wordt dit met de ouders besproken. Wij horen het ook graag van de ouders als die zich zorgen maken. Samen zullen we dan bekijken hoe de zorgen kunnen worden weggenomen en hoe het kind extra kan worden ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

17.3.2 Observatiesysteem Doen, praten en bewegen

Wij werken vanaf 1 september 2019 met het complete kind-volgsysteem; Doen, praten en bewegen. Hiermee kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van 0-4 jarigen, op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competenties volgen en stimuleren. De vragen in de observatielijst gaan over concreet observeerbaar gedrag.

Observatielijsten

Pedagogisch medewerkers kunnen aan de hand van de vragen in de observatielijsten de ontwikkeling

van het kind beoordelen. De vragen gaan over concreet te observeren gedrag en geven een goed beeld van de spraak/taal, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters.

Handelingssuggesties

Vanuit de ingevulde vragenlijst worden handelingssuggesties geboden. De handelingssuggesties bieden mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind extra te stimuleren. Pedagogisch medewerkers krijgen advies over daadwerkelijke acties die het kind extra helpen bij de ontwikkeling.

Er is een warme overdracht van de voorschool naar de basisschool. Door nauw contact tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de basisschool is het kind al goed in "beeld". Daarnaast zullen de observatielijsten, na toestemming van de ouders, met de leerkracht van groep 1 worden besproken.

17.4 Spelen

Eén van de behoeften van jonge kinderen is het spelen. Kinderen leren door te spelen. Doormiddel van spel kunnen kinderen hun eigen ervaringen opdoen, nieuwe dingen ontdekken en nieuwe dingen leren. Voor spelen wordt daarom ook veel ruimte geboden in de voorschool. De hoeken in het lokaal zijn zo ingericht dat kinderen kunnen ontdekken, leren en uitproberen. Materialen worden spelenderwijs aangeboden. Daarnaast worden er kringactiviteiten gedaan, groepsactiviteiten en individuele activiteiten.

17.5 Taalontwikkeling

Op voorschool de Brummelbos is er veel aandacht voor taal. Door middel van kringgesprekken en door prentenboeken interactief voor te lezen, wordt de spraakontwikkeling gestimuleerd.

Naast taal wordt de rekenontwikkeling gestimuleerd door voorwerpen te tellen of de tel-rij in liedjes te oefenen

Activiteiten en hoeken worden rondom een thema aangeboden. Deze thema's sluiten aan bij de belevingswereld van het kind. Er wordt 6 weken over een thema gewerkt.

Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de methode: Uk en Puk.

In overleg met de leerkrachten van groep 1 plannen wij onze thema's in, met elk jaar ook eigen gemaakte thema's om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de thema's van school. Dit zorgt voor een goede doorgaande leerlijn voor de kinderen.

17.6 Individuele kind

Om de ontwikkeling en het welbevinden van elk kind goed in de gaten te kunnen houden, observeren de leidsters elk kind. Nadat de kinderen 6 weken in de groep zijn, wordt er een start gemaakt met het observeren. Elk kind heeft een periode nodig om te wennen in de groep en zich veilig te voelen.

De ontwikkelingslijnen wordt het gehele jaar door geobserveerd en vastgelegd in 'doen, praten en bewegen'.

Observaties gebeuren zoveel mogelijk tijdens het spel van kinderen. Door middel van gesprekjes met het kind of door een hoek in te richten wordt gedrag uitgelokt, zodat de leidster kan observeren waar de ontwikkeling van het kind zich bevindt.

De leidsters bespreken met elkaar de observaties van de kinderen. Samen wordt er gekeken hoe ze ieder kind kunnen ondersteunen en stimuleren in zijn/haar ontwikkeling. Eventueel, wanneer er verdere zorgen zijn, kunnen gesprekken worden ingepland met de ouders om stappen te bespreken.

17.7 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers op de voorschool zijn allemaal gekwalificeerde medewerkers die naast hun opleiding tot pedagogisch medewerker ook in het bezit zijn van taalniveau minimaal op 3F-niveau en een geldig UK en Puk certificaat en uiteraard een VOG.

Op de voorschool werken vast totaal 3 leidsters. Elke groep heeft 1 of 2 vaste leidsters. Er zal regelmatig contact zijn met de school om zorg te dragen voor een goede doorlopende leerlijn. De leidsters zijn allemaal verantwoordelijk voor het uitwerken van de thema's, contact met ouders/verzorgers en het observeren van de kinderen en de werkzaamheden die daaruit voortvloeien. Onderling worden hier afspraken overgemaakt en schriftelijk vast gelegd. Ziekte van een leidster wordt vervangen door een vaste invaller binnen team Dapper. Zo zorgen we voor de continuïteit op de groep en niet te veel wisseling van gezichten.

17.8 Dagprogramma

Tijd	Activiteit
8:15	Inloop
8:45	<ul style="list-style-type: none"> • Speelgoed laten liggen /opruimen Kring <ul style="list-style-type: none"> • Liedje(s) zingen • Namen lezen • Dagritmekaarten bespreken • Wie iets wil vertellen krijgt hier krijgt hier de gelegenheid voor • Thema voorbereiding/inleiding
± 9:00 – 10:15 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Vrij spelen binnen / Creatieve activiteit of ontwikkelingsactiviteit in kleine groep(jes)
± 10:40 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Tassen uitdelen • Liedje zingen (smakelijk eten) • Fruit/Brood eten
± 10:30 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele luiers worden verschoond / toilet moment / handen wassen
± 11:00 uur	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten spelen • Binnen spelen • Spelactiviteit
12:00 – 12:15 uur	<ul style="list-style-type: none"> • In de kring de dag nabespreken. • Boekje voorlezen/liedjes zingen. • Hulpjes delen de tassen uit • Pedagogisch medewerker haalt samen met de hulpjes de ouders op om de kinderen in de klas te halen • Pedagogisch medewerkers ruimen op en werken eventuele Observatiegegevens /administratie bij.

12:30	Inloop
12:45	<ul style="list-style-type: none"> • Speelgoed laten liggen /opruimen Kring <ul style="list-style-type: none"> • Liedje(s) zingen • Namen lezen • Dagritmekaarten bespreken • Wie iets wil vertellen krijgt hier krijgt hier de gelegenheid voor • Thema voorbereiding/inleiding
± 13:00 – 13:45	Buiten of binnen spelen
± 13:45	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele luiers worden verschoond / toilet moment / handen wassen
± 14:00	Gezamenlijk aan tafel eten en drinken
± 14:20	<ul style="list-style-type: none"> • In de kring de dag nabespreken. • Boekje voorlezen/liedjes zingen. • Hulpjes delen de tassen uit • Pedagogisch medewerker haalt samen met de hulpjes de ouders op om de kinderen in de klas te halen • Pedagogisch medewerkers ruimen op en werken eventuele Observatiegegevens /administratie bij.

17.9 Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid bij de Voorschool heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen. Ouders hebben veel kennis over hun kind die relevant is voor de pedagogisch medewerkers. En de kinderopvang heeft groot belang bij goede samenwerking met de ouders en een stimulerend en ondersteunend gezinsklimaat. Medewerkers kunnen advies en informatie aan de ouders geven over het kind en ouders ook aan medewerkers, zodat ze op één lijn zitten.

Hoe zorgen wij ervoor dat ouders meer betrokken zijn bij de Voorschool:

- Het VVE-programma Uk en Puk biedt werkbladen voor ouders aan. Uk & Puk Thuis stimuleert ouders om actief aan de slag te gaan met de thema's van Uk & Puk. Dit geeft ze extra handvatten om ook thuis een optimale omgeving te creëren voor de ontwikkeling van hun kind.
- De nieuwsbrief van Dapper wordt maandelijks naar ouders gestuurd, ook naar de Voorschool met informatie betreft beleid, belangrijke zaken maar ook thema gerichte informatie.
- Elk half jaar plannen we 10min. gesprekken met de ouders. De observatie wordt besproken, maar ook wordt er overlegt, wanneer nodig, hoe ouders en Voorschool meer op één lijn kunnen zitten betreft benadering naar het kind en aanpakken wat bepaalde situaties.
- Elke dag dat het kind naar de Voorschool gaat krijgt de ouder een overdracht. Hoe is de dag verlopen en of er nog bijzonderheden waren. Mocht er iets besproken moeten worden wat alleen de ouders aangaat dan wordt er een afspraak gemaakt.
- Ouders worden betrokken bij het organiseren/begeleiden van bepaalde feestdagen. Zoals Kerstdiner, sinterklaasfeest, Paasontbijt en bijvoorbeeld uitstapjes.

17.10 Ruimte en inrichting

De Voorschool is ingedeeld in gezellige, overzichtelijke hoeken. Zo is er een bouwhoek voor de lego en blokken, een speelhoek om rollenspellen te spelen. Centraal in de ruimte staat de grote groepstafel.

De groep wordt bij elk nieuw thema opnieuw versierd en de hoeken worden hierop aangepast.

Het spelmateriaal is uitdagend, fantasierijk en past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Wij dragen waar mogelijk samen met de kinderen, verantwoordelijkheid voor de verzorging, uitstraling en aankleding van de groep. We leren kinderen om op te ruimen waarmee ze gespeeld hebben. Hiermee stimuleren wij de zelfstandigheid, participatie, het groepsgevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel. Bovendien blijven ruimtes zo overzichtelijk en voorkomen we dat kinderen overprikkeld raken. Een overprikkeld kind komt moeilijker tot spel, omdat er steeds iets nieuws is wat zijn aandacht vraagt. We vinden geconcentreerd spelen belangrijk, omdat spelen de manier is waarop kinderen leren.

17.11 Achterwacht

Indien er slechts één leidster aanwezig is op de Brummelbos en de kind-leidster ratio wordt niet overschreden, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulance aanrijdtijden op deze locatie aanwezig is. Hierover zijn afspraken met de directie van Basisschool de Brummelbos gemaakt. Daar waar nodig functioneren zij als achterwacht.

De Voorschool is geopend op:

Groep A - 10 uur: maandacht ochtend, woensdagochtend, donderdag en vrijdagmiddag

Opvang voor en/of na de Voorschool is mogelijk vanaf deze locatie. Kinderopvang Dapper zit gelegen naast de Voorschool in RKBS de Brummelbos.

KWALITEITSDOCUMENT KINDEROPVANG DAPPER

Zelfstandigheidscontract BSO

Het is gebleken dat de oudere kinderen steeds meer behoefte krijgen aan een stuk zelfstandigheid en verantwoordelijkheid naarmate ze ouder worden. Ze willen zelf hun gang kunnen gaan zonder dat er steeds een van de PM-ers op hun vingers staat te kijken. Daarom is er binnen Dapper besloten om de kinderen, die daar aan toe zijn, in overleg met hun ouders meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheden te geven.

Kijkend naar het kind vinden wij het belangrijk dat kinderen ook een stuk zelfstandigheid vanuit de BSO kunnen ervaren. Het ene kind is echter het andere niet. Daarom zal er te allen tijde door de PM'ers en ouders besproken moeten worden of het kind aan meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid toe is of niet. Als de medewerkers en/of ouders en het kind zelf denken dat het kind bepaalde verantwoordelijkheden aan kan, zullen zij in overleg met elkaar een lijst invullen met de activiteiten die het kind tijdens BSO-uren en buiten het BSO-terrein zelfstandig kan en mag gaan doen (zie ook bijlage 1 'Zelfstandigheidscontract'). Dit contract wordt door de ouders ondertekend zodat zij de eindverantwoordelijkheid dragen voor de acties van hun kind tijdens BSO-uren, buiten het BSO-terrein.

Het formulier wordt bewaard in de map met kind gegevens op de locatie. Bij nieuwe afspraken wordt hetzelfde formulier weer gebruikt en wordt opnieuw door alle partijen bij dat betreffende onderwerp een handtekening geplaatst.

Als de regels met grote regelmaat worden overschreden wordt het betreffende privilege ingetrokken en zal het kind weer gewoon met de gehele groep meedoen, zoals alle andere kinderen op de BSO. De nieuwe zelfstandigheid en de daarbij behorende verantwoordelijkheden omvatten een grote verscheidenheid aan activiteiten. Elk van deze activiteiten wordt hieronder apart belicht.

Zelf vanuit school naar de BSO lopen of fietsen

Normaal worden de kinderen door de PM'ers bij school opgehaald en lopen ze gezamenlijk naar de BSO. Oudere kinderen vinden het vaak lastig om op de kleintjes te wachten en vinden dat ze zelf wel hun weg weten te vinden naar de BSO. Het kind mag zelf zonder begeleiding van school naar de BSO lopen of fietsen. Het is echter niet de bedoeling dat hij of zij tussendoor overal langs gaat om een praatje te maken. Daarom wordt afgesproken dat het kind direct naar de BSO gaat. Het kind moet zich, voordat het naar de BSO gaat lopen of fietsen, wel even melden bij de PM'ers. Dit kan alleen op dagen dat er met twee PM'ers gewerkt wordt.

Meefietsen met de BAKFIETS

Op weg naar zelfstandigheid kan er voor gekozen worden om het kind op de eigen fiets te laten meefietsen met de bakfiets.

s' Avonds zelf naar huis

De ouders komen hun kinderen tussen ongeveer 16.00 en 18.00 uur ophalen. Een ouder kind kan echter ook zelf naar huis lopen of fietsen, als het die verantwoordelijkheid aankan. Belangrijk is dat de ouders en het kind afspreken hoe laat hij of zij thuis wordt verwacht en wat te doen als er problemen zijn (bijvoorbeeld een lekke fietsband).

Wij verwachten van de ouders dat zij per reservering aangeven of hun kind zelfstandig naar huis mag fietsen. U kunt dit aangeven via het NIO-Kids systeem door in het vakje opmerking te vermelden dat het zelfstandig naar huis mag gaan en vanaf welke tijd. Ook mag er een mail gestuurd worden waar het in door wordt gegeven. Telefonisch of mondeling doorgeven volstaat niet.

Zelfstandigheidcontract voor BSO-kinderen

Naam kind : _____

Geboortedatum: _____

Wij, de ouders, van bovengenoemd kind zijn met de BSO-medewerkers overeengekomen dat het kind zelfstandig de onderstaande activiteiten kan/mag ondernemen.

Wij, de ouders, dragen de eindverantwoordelijkheid voor de acties van ons kind tijdens BSO-uren, buiten het BSO-terrein.

Omschrijving zelfstandigheid / verantwoordelijkheid

Hij/zij mag zelf vanuit school naar de BSO komen lopen of fietsen. We verwachten het kind 15 min. na schooltijd op de BSO. Ja/ Nee

Toelichting: _____

Hij/zij mag 's avonds zelf op eigen gelegenheid naar huis. Ja/Nee

Toelichting: _____

Hij/zij mag buiten het BSO-terrein in de pannakooi naast school spelen. Ja/Nee

Toelichting: _____

Hij/zij mag meefietsen met de BAKFIETS van en naar school. Ja/ Nee

Toelichting: _____

Indien het kind zich niet aan de gemaakte afspraken kan houden, zal desbetreffende privilege weer worden ingetrokken.

Datum : _____

Handtekening ouder/verzorger: _____

Handtekening kind: _____